کتابخانهٔ انتباه

عدد : ١١

تورکیا ناصل یالاشیلدی

قاینارجه معاهده‌سندن صوك فلاکتمزه قدر شرق مسئله‌سی

محرری :
پارس دارالفنونی معلملرندن
پول هوری

طابع و ناشری
ابراهیم حلمی

درسعادت

کتابخانهٔ اسلام وعسکری
٤٦ — باب عالی جاده‌سی — ٤٦

١٣٢٩

مطبعهٔ خیریه وشرکاسی

کتابخانهٔ انتباه

عدد : ۱۱

توركيا

ناصل پارچەلاندى

قاینارجه معاهده‌سندن صوڭ فلاکتمزه قدر شرق مسئله‌سی

محرری :
پارس دارالفنونی معلملرندن
پول هوری

طابع و ناشری
ابراهیم حلمی

درسعادت

کتابخانهٔ اسلام وعسکری
۴٦ — باب عالی جاده‌سی — ۴٦

۱۳۲۹

مطبعهٔ خیریه وشرکاسی

کتابخانهٔ اسلام وعسکری ـ تجار زاده ابراهیم حلمی
٤٦ باب عالی جاده‌سی ٤٦

توركيا ناصل پايلاشيلدى ؟

توركيانك پايلاشيلماسى شرق مسئله‌سنك اساسيدر. « بالقان حكومتلرينك صوڭ تشبثلرى اوزرينه بومسئله تكرار موضوع بحث اولمشدر. دول مذكوره طرفندن اجرا اولونان حرب، روم ايلينك يكيدن پايلاشيلماسنه نتيجه ويرمش، وبومسئله‌يه‌دول معظمه ديپلوماسيسى‌ده مداخله ايله‌مشدر. شمدى، مسئله‌نك صوڭ صفحه‌سنى واضحاً آكلامق ايجاب ايدر. فقط بوصفحه، بر تكرردن عبارت اولديغى كبى فاعللرى‌ده مجهولمز دكلدر. يكرمنجى‌عصر، بوفاعللرك ينه‌عين مسئله قارشيسنده اخذ موقع ايتدكلرينى كورمش، وبو وضعيت ـ مذكور حكومتلرك منافع اساسيه‌لرينه كوره ـ هيچ دكيشمه‌مشدر. بو سببه مبنى شرق مسئله‌سنك حلنده هرحكومتك عنعنوى برخط حركتى واردركه صوڭ‌بالقان مسئله‌سنده‌ده‌بو نقطه‌يى نظراعتباره آلمامق قابل دكلدر. بوندن باشقه،هرحكومتك منافع‌اساسيه‌سى‌دائمى، وموضوع بحث ايديلن مسئله‌لرده هيئت عموميه‌سى اعتباريله ينه بربرينه مشابه

اولمق حسبیله، بوسایه‌ده حصوله کلن وحدت، تسلسل ووضوح احوال حاضره‌یی صوك درجه واضح برشکله قویمقده‌در.

ایشته بوتسلسلی کوسترمك وَبوکون افکارعمومیه‌یی هیجانه کتیرن برمسئله‌یی تنویر ایتمك ایچون شو اوفاق کتاب وجوده کتیرلمشدر. کتابده عالمانه مطالعه‌لردن توقی ایدلمشدر، وقوعات حربیه یالکز نتیجه‌لرینی ایضـاح ایچون تکرار اولونمشـدر. حکومتلر، کندیلرینی اداره ایدن ذواتك اسـملریله دکل، تمثیل ایله‌دکلری قومك اسمی ایله کوسترلمش وبوسایه‌ده حکومات مذکوره‌یی تحریك ایدن منافعك الیوم باقی اولدیغی آچیق بر صورتده آکلاتیلمشدر»

*
* *

مؤلف اثر، پارس دارالفنونی معلملرندن پول هوری، شرق مسـئله‌سنه یعنی تورکیه‌نك پایلاشماسنه دائر یازدیغی اثرك مقدمه‌سنده‌شو مختصر مطالعاتده‌بولونیور. پول‌هوری‌نك‌بواثری، بز عثمانلیلر ایچون غایت مهمدر. بوسـببدن هیـچ بر تعبیرینی دکیشدیرمه‌دن عیناً ترجمه‌ایدییورز. بو اثر، اولا شرق مسئله‌سنك ساده وواضح بر خلاصه‌سیدر. ثانیاً باشمزه کلن فلاکتلرك سیاسی منشـألرینی، عثمانلی ایمپراطورلغی تقسیمه قرار ویرن دولتلرك طرز حرکتلرینی، آره‌لرنده‌کی احتراصات وَرقابتلرك اساسنی کوسـترر بر رهبردر. بزم ایچون بو اثردن ایدیله‌جك استفاده، وطنمزه کوز دیکن دولتلرك تمایللرینی بیلمك، اوکا کوره آدم اولمانك، مدنی اوروپاده یاشایابیله‌جك فکروعرفان

اکتساب ایتمه‌نك چاره‌سنه باقمقدر . یوقسه ، امین اولمالی‌یزکه ، حیات سیاسیه وَ اجتماعیه‌مزده بوتذبذب، دماغلریمزده بوجهالت باقی قالاجق اولورســه ، روم ایلینك باشنه کلن فلاکت عینیله آناطولی‌یه‌ده انتقال ایده‌جکدر. چونکه‌عین احتراصات، آناطولی حقنده‌ده جاریدر .

نیچون بر شرق مسئله‌سی موجود؟

بر شرق مسئله‌سی موجود؛ چونکه اورتا آسیادن کلن تورکلر، موغوللر قرون وسطادن بری شرقی اوروپایه استیلا ایتمشلر، اورالرده حاکمانه یرلشمشلردر. اهل صلیبك موفقیتسزلکی، مختلف اوروپا حکومتلرینك داخلی تشکیلاتنده دورتوقفك ظهوری، قسطنطینیه‌ده‌کی روم ایمپراطورلغنك دوچار اولدیغی فترت، اون دردنجی عصردن صوکرا تورکلرك غربه طوغرو مظفرانه یورویشلرینی قولایلاشدیرمشدی. ١٣٨٩ (٧٩١ ﻫ) ده قوصوه میدان محاربه‌سندن صوکرا صرب قراللغنك سقوطی؛ ١٤٥٣ (٨٥٧ ﻫ) ده قسطنطینیه‌نك ضبطی ایله روم ایمپراطورلغنك سقوطی؛ ١٥٢٩ (٩٣٢ ﻫ) ده بوداپشته‌نك ضبطی ایله برابر ماجار قراللغنك سقوطی؛ ایشته بونلر، بو مظفرانه یورویشك باشلیجه مرحله‌لرینی تشکیل ایله‌مشدی. حتی اون آلتنجی واون یدنجی عصرلرده، هابسبورغلرك پایتختی، (ویانه) بیله، برچوق

دفعه‌لر تورکلرك هجوملرینه معروض اولمشدی. فقط تورکلرك مساعیسی (آلپ) مانعه‌لرینی آشامامش، ماجارستان آز برزمان صوکرا اللرندن چیقمشدی. اون‌یدنجی عصرك نهایتنده آوستریا اردولری ماجارستانده‌کی ماجارلری اسلام‌حاکمیتندن چیقارییور، ویانه حکومتنك جرمن وصایتی آلتنه صوقیوردی (١) .

ایشته بو ، تورکلر ایچون کری چکیلمه‌نك ، آوستریالیلر ایچون شرقه طوغری ایلریله‌مه‌نك (درانغ ناخ عوستن) ك ، بوکون بالضروره آوستریا سیاستنك اساسنی تشکیل ایدن فکر مدیرك، باشلانغجی ایدی .

شرق مسئله‌سنك تاریخی‌ده ، تورکلرك اوروپادن چکیلمه‌لرینك تاریخیدر . وبوچکیلمه‌ده ضروری ایدی ؛ چونکه تورکلر بورالرده اساسلی هیچ برشئ تأسیس ایده‌مه‌مشلردی . صوك حادثه‌لرده کوستردی‌که ، تورکلرك وطنپرورلکلری مسلسل ومتوالی برفعالیت شکلنده برحکومت‌تشکیلاتی وجوده کتیرمکه قادر دکل. حتی شوده دنیلدی : «تورکلر درت عصر وحتی دهازیاده برمدت‌اوروپاده چادر قورمشلردر». فی‌الحقیقه تورکلر بوراده یالکز فاتحلك وکاشفلکدن باشقه برشی یاپمق ایسته‌مه‌مشلر ویا یاپامامشلردر .

تورکلرك ، پیه‌لوتی‌ایچون‌معزز ، برچوق اوصافی‌اولابیلیر. فقط‌هرحالده کندیلرنده تشکیلات حسی مفقوددر. ایشته بونك

---

(١) قارلوفچه معاهده‌سی (١٦٩٩ م ، ١١١٠ هـ) .

ايچون تاريخ ـ حتى كندى تاريخلرى بيله ـ كنديلرينى اتهام ايدييور. توركلر، ماليه‌سى، اردوسى وادارەسيله منتظم بر حكومت تأسيس ايده‌مه‌مشلردر . شرقه خاص بر عطالت ، اسلاملره خاص بر قوته متابعتله ، سلطانلرك ، سردار اعظملرك ادارۀ مطلقه‌سنى نهايت بر دره بكلك چته‌سى حالنه كتيرمشلردر . بناءً عليه دها اون سكزنجى عصردن اعتباراً تورك ايمپراطورلغى جزء جزء آيرلمايه باشلامشدى . يكيچرى اردوسى انضباطسز بر ميليسدن باشقه برشى دكلدى . واقعا محمود ثانى ١٨٢٦ دن صوكرا بونك يرينه اوروپاطرزنده ـ ١٨٨٠ ده آلمان سيستمنده ـ بر اردو اقامه‌سنه موفق اولدى ؛ فقط انضباطسزلق تورك ضابطلرينك طبايع مميزەسندن اولمق اوزره باقى قالدى. بو دورده ولايتلرك ادارەسى پادشاهك حكم كيفيسنه تابع بر نوع زادكانك، پاشالرك عهدەسنده ايدى. پادشاه، خلقك ضررينه اولمق اوزره ويركى طوپلايوردى . صوكرا، حكومتك اوجه‌دن كسديرلمش حاصلاتى، قونترولە تابع مصارفاتى يوقدى. مصارفات، پادشاهك كيفنه ويا اطرافنده كيلرك احتياجاتنه صرف اولونور، نادراً امور حكومته صرف ايديليردى . حكومت ده، مملكتدن پاره چكه‌رك بو نقصانى تلافى ايدردى . واردات كاملاً بو صورتله چكيلن پاره‌دن عبارت بولونوردى. پاره چكمك اصولى ده ، مأمورلردن تكاليف، اراضى صاحبلرندن ويركى آلمق ، عسكرلر واسطه‌سيله غارت ايلمكدى .

ایشته تورکلر طرفندن اشغال اولونان مملکتلر اهالیسی بویله بر اداره‌یه تابع اولمشلردی . خرستیانلر برنوع خراج ویره‌رك مسامحه کوررلردی ؛ فقط ینه رعایا اولارق قالیرلر ، ضابط ویا مأمور موقعنه اصلا نائل اولامازلردی . تورکلر ، خرستیانلری تمثیله غیر مقتدر بولوندقلری جهتله بو اقوامك لسانلرینه ، عادتلرینه ، قیافتلرینه ، راهبلرینه ، کوی رئیسلرینه ـ حاصلی ملیتلری مصون بر صورتده تأسیس وتأمین ایدن هرشیئه رعایت ایدرلر ، فقط شرقلیلره خاص حرص ووحشت اسلاملق تعصبی ایله بسبتون شدت کسب ایدرك دائما عداوتلر صاقلارلر ، عصیانلر حاضرلارلردی .

ایشته اون طقوزنجی ویکرمنجی عصرده شرق مسئله‌سنك سلسله‌سنی تشکیل ایدن ، بومتوالی عصیانلردر . بالقانلرده یاشایان درت قوم ، کندیسنده امید موفقیت حسی طویدقجه ، تورکلرك تضییقی اوزرلرینه دها زیاده آغیر کلدکجه ، بربرینی متعاقب ، حریتلری ایچون آیاقلانمشلردر : اولا جنوب روملری ایله غرب صربلری ، صوکرا طونه رومه‌نلری ایله شرق بلغارلری... بوقوملر ، آلمانیا ایله ایتالیانك موجودیتنی تشکیل ایدن وهر ملتك برحکومت تشکیل ایتمسی اساسنه مستند بولونان ملیتلر قاعده‌سنی تطبیق ایتدیرمکه موفق اولمشلردر .

شرق مسئله‌سی تورکیه‌نك داخلی برمسئله‌سی عد اولوندیغی تقدیرده ، بربرینی متعاقب (١٨٢٠ـ١٨٣٠) ، صرب (١٨٠٤ـ٣٠

وَ ١٨٧٥ ـ ٧٨) ، رومانيا (١٨٥٦ ـ ٧٨) وبلغار (١٨٧٨ ـ ١٩٠٨) حكومتلرينك تشكلى بو مسئلهنك درت اساسلى صفحهسنى تشكيل ايدر .

فقط بومسئلهده ، هيهات ! بالخاصه بر اوروپا مسئلهسيدر . دول معظمهنك كافهسى بوداخلى ائتلافلره كندى منفعتلرينه ويا احتراصلرينه كوره مداخله ايتمشلردر . بو احتراصلر هيچ برزمان سونمهمشدر؛ بومنافع حياتيه ايسه تطبيقىٔغايت قولاى، عنعنوى برمسلكدن عبارتدر .

روسيه حكومتى ، بويوك پترو زماندن برى ، دائماآچيق دكز سياستنى تعقيب ايلهمشدر . بالطق دكزنده اولديغى كبى ، قره دكزدهده اولا برپنجره ، صوكرا بر جبهه ايستهمشدى . فقط بالطق‌ايله قرهدكز قاپالى دكزلردن ايدى . روسيه ايچون بحرسفيده برقاپو لازمدى . بوقاپو نيچون باب‌عالى ـ استانبول اولماسين ؟

توركيه ايشلرينه مداخله ايچون روسيهنك يك مكمل بهانهلرى واردى: دين! وقتيلهپولونياده اولديغى كبى، شمدىده ذات شاهانهنك ١٧٧١ ده تصديق ايلديكى حق تمثيلدن استفاده ايدرك دولت عثمانيهدهكى روم اورتودوقس اهالىيى كمال شدتله « حمايه ايتمك » كافى ايدى . بالقان خرستيانلرندن قسم اعظمى ايله اشتراك جنسى، همان كافهسى ايله اشتراك دينى ، بامعاهده تصديق ايدلمش اولان بوحقوق ، روسيهيه معنوى بر

نفوذ ، رسمی بر وضعیت حمایتکارانه بخش ایدییوردی؛ روسیه بو نفوذینی برچوق زمانلر، بوغازلر حقنده‌کی احتراصکارانه آمالنه اساس اتخاذ ایله‌مشدی .

فقط بر دولت واردی که، شرقی بحرسفیدده وقوعه کله‌جك موازنه‌نك هر نه صورتله اولورسه اولسون تبدلندن پك زیاده اندیشه‌ناك اولاجقدی؛ اوده انکلتره ایدی. انکلتره، هندستانه حاکم اولدیغی کبی ، هندستان طریقنی طوتمایه‌ده صوك درجه اهمیت ویرییوردی . بوکون ناصلکه بغداد شمندوفرینه مانع اولیور وروسیه‌نك ایرانه دخولنی توقیف ایلیورسه ، اون طقوزنجی عصرده واون سکزنجی عصرك اواخرندن اعتبارآده، روسیه‌نك تورکیه‌ده‌کی نفوذینه مانع اولیوردی. بو نفوذنه، زمان فضله‌لاشیرسه، انکلتره‌نك هندستان یولنی محافظه ایچون روسیه‌نك قارشیسنه دیکیلدیکی کورولیوردی .

صوکرا، فرانسه واردی ؛ فرانسه‌ده بحرسفید دولتلرندن بری ایدی . روسیه شرقده ناصلکه اورتودوقسلری حمایه ایدییورسه، فرانسه‌ده قاتولیکلری محافظه ایدییور، اوته‌دنبری‌ده ایتمکده بولونیوردی . بوسببدن دینی بررقابت فرانسه‌یی قریم حربی کبی کلفتلی بر حربه صوقمشدی .

فقط تورك ایمپراطورلغنه ، روسیه‌دن صوکرا، فوق‌العاده علاقه‌دار اولان حکومت ، آوستریا ایدی . آوستریا حکومتی بالقان اسلاولرندن ، آنلرك ملیت قاعده‌لرندن او درجه

خوشلانمازدى ؛ چونكه آوستريا حكومتنك موجوديتى بيله بو اسلاولرك أزيلهسى وبو قاعدهنك طانيلمامسى اساسنه مستند ايدى . فقط بو خصوصده خوشلانمق مسئلهسى موضوع بحث اولاماز ؛ بين‌الملل خصوصاتده منفعتدن باشقه منطق يوقدر . بناءً عليه آوستريا، احوالك تأثيرى آلتنده ، فقط بر چوق بصيرتسزلك دورلرى كچيردكدن صوكرا، منفعتنك كنديسنى شرقه طوغرو سوق ايتديكنك فرقنه وارمشدى؛ اوزمان (سلانيك) آوستريانك هدفنى تشكيل ايله‌مشدى. آوستريانك (سلانيك)ى ألده ايتمسى ايچون ايكى اصول واردى : يا روسيهنك استانبوله طوغرو حركاتنه مانع اولارق توركيه‌يى روسيه‌يه قارشى مدافعه ايتمك كه، ــ اوزمان كنديسنه خرستيانلرله مسكون بر تورك ايالتنى تأمين ايله‌مك ــ بو اصول اون سكزنجى عصرده وبرلين قونغرهسنده كمال موفقيتله تطبيق ايدلمشدى ــ وياخود تورك ايمپراطورلغنى ضعيف دوشورمك ايچون روسيه ايله اويوشمق، اوزمانده ممكن اولديغى قدر واسع بر منطقهٔ نفوذى منازع فيه براقمق ــ كه بو اصولده ايكنجى ژوزهف ايله قاته‌رين طرفندن تأسيس ايدلمش وفنا براصولده دكلدى. خلاصه ايكى سياست كه عاميانه ايكى تعبير ايله خلاصه ايديله‌بيليردى : برى روس دشمنلغى: (سن چكيل ، بن كله‌يم) ؛ اوبرى‌ده ائتلاف سياستى: (ايكى‌يه بولوشمك) دن عبارتدى . فقط بوتون مقصد ، دائما توركيه‌نك تقسيمى ايدى. يالكز آكلاشلماسى لازم برشى وارسه

اوده آوستریانك بو تقسیمی روسیه ایله‌می، یوقسه آوستریا ایله‌می یاپاجغی ایدی .

ایشته بو صورتله ، دولت عثمانیه‌نك بحر سفید شرقنده‌كی موجودیتی وَ خرستیان اقوام اوزرنده‌كی حاكمیتی اون سكزنجی عصرك اواخرندن اعتباراً ایكی ترتیب مسئله تولید ایله‌مشدی : بری بالقان خرستیانلری ایچون ملی بر مسئله؛ دیكری ده بوغازلری أله كچیرمكده علاقه‌سی اولان دولتلر ایچون بین‌الملل بر مسئله . بو مسئله‌لرك هر ایكیسنده ده الك برنجی رولی روسیه ایفا ایدییوردی . چونكه روسیه اسلاو وَ اورتودوقس ایدی ؛ چونكه روسیه استانبولی هدف اتخاذ ایدییوردی . بو ایكی مسئله ۱۷۷۰ دن بری صره ایله موضوع بحث اولدی ، بو مسئله‌لرك انكشافی ده شرق مسئله‌سنی تشكیل ایله‌دی .

تورکیه‌نك تهدید ایدلمه‌سی

١٧٧٠ده روسلرك (اسماعیل) وَ(چشمه) ده مضاعف بر ظفر احراز ایتملری اوزرینه شرق مسئله‌سی آچیلمشدی.

فقط تورکلر ایچون اصل تهلکه، آوستریالیلردن کله‌جك ظن ایدلمشدی. آوستریا حکومتی، تورکلردن یالکز ماجارستانی آلمقله قناعت ایتمه‌مش، فتوحاتنی (بلغراد)ه قدر ایلریله‌تمشدی. ١٧١٨ ده افلاقده‌کی اولاحلر، بوسنه وَصربستانك بوتون صربلری آوستریا اداره‌سنه کچمشدی. آرتق آشاغی طونه یوللری، سلانیك قاپوسی آچیلمشدی. فقط هابسبورغ خاندانی بونلری حفظ ایتمه‌نك یولنی بیله‌مه‌مشدی.

بو حالدن اك زیاده روسیه استفاده ایتمشدی. ١٧٦٨ده اوفاق بر حدود حادثه‌سی دولت علیه ـ روسیه حربنه سببیت ویرمش، روسلرك مظفریتی ایلك دفعه اولمق اوزره تورکلرك موجودیتنی

تهلکه‌یه القا ایله‌مشـدی . روس اردوسی طونه‌ده‌کی رومه‌ن ایالتلری اشغال ایدییوردی. روس دونانماسی (چشمه) لیماننده تورك دونانماسنی یاقاجق، دها صوکرا استانبولی آلمقدن باشقه برشی قالمایاجقدی (۱۷۷۰) .

روسـلرك آشاغی طونه‌ده بولونمالری ، استانبولك روس حاکمیتنه معروض قالماسی ، آوسـتریایی اندیشه‌ناك ایده‌جك بر وضعیتدی . بونك اوزرینه ماری‌ته‌رەز درحال روسیه‌یه قارشی تورکلرله اویوشمش ، روسـلره (قاینارجه) معـاهده‌سنی عقد ایتدیرمشدی . آرتق روسـیه‌نك فتوحاتندن اثر قالمامشدی . بوغازلر مسئله‌سی هیچ موضوع بحث اولمایاجقدی ؛ آوسـتریا بوندن پك ممنون اولمشدی. فقط روسـیه‌نك استقبالی‌ده ، روم کلیساسـنك ویارومه‌ن ایالتلرده‌کی خرسـتیان اهالینك حق تمثیلنی حائز اولمق صـورتیله وقایه ایدیلیوردی . بوندن بویله روسیه، ملیت‌مسائلنده‌دولت‌عثمانیه ایشلرینه‌مداخله‌ایده‌جکدی. آوسـتریایه کلنجه ، اوده دوستانه توسطنك مکافاتنی ترکیه‌دن آلیوردی. رومه‌نلرله مسکون اولان بوقووینانك الحاقی طونه دلتاسنه‌طوغرو آوستریانك برنجی مرحله‌سنی تشکیل‌ایدییوردی.

ایشته بوصورتله آوستریا حکومتی عدم مداخله‌کبی روسیه‌یه ضد بر سیاست تعقیب ایتدکدن صوکرا ، عکسی بر سیاستدن ، ترکیه‌ده مشترکاً برمداخله اجراسی ایچون روسیه ایله ائتلاف یعنی (مقاسمه) سیاستندن ایده‌جکی استفاده‌یی دوشونیوردی.

ايكنجى ژوزەف ، قاتەرين ايله اويوشارق بوكا قرار ويردى . بوصورتله (بويوك روم پروژەسى) دنيلن پلان، دولتعثمانيەنك اورتادن قالديرلماسيله شرق مسئلەسنى حل ايدييور ، بر حمايه طريقىايله آوسترياىى طونەدن بحرسياهه، روسيەيىده استانبولدن بحر سفيدە ايصال ايليوردى . بو حل پك بسيط ايدى ؛ فقط باشده انكلتره اولمقاوزره، بوتون اوروپاىى انديشەناكايدەجك برماهيتده ايدى . نهايت فرانسه اختلالنك آنسزين ظهورى ، بوتون نظردقتى ، حتى احتراصلرى غربه جلب ايلەمشدى .

روسيه ايله آوسترياناك مظفريتلرى قطعى برتجربەيه منجر اولامامشدى. توركيەنك انقراضى دهابرعصردنزياده اوزامش، توركيەنكبرچوق ايىدوستلرى، فنالغىبسبتون تشديد ايدرك آن مماتكاوزامسنه سبب اولاجق خائنانه معاونتلرده بولونمشلردى.

فقط ، برنجى نيقولانك ديديكى كبى « آدم » جداً خسته ايدى». خستەنك ايكى وارثى ايسه، اوكا يالكزبر آن انتباه بخش ايتمك ايچون عرض اندام ايتمشلردى .

— ٣ —

روملرك استخلاصى وصربلرك مختاريتى

فرانســه انقلابى ايله ايمپراطورلق ، نظر دقتى تورکيه‌دن چويرته‌رك توركيه‌يه پك بويوك بر خدمت ايتمشدى . بالخاصه ويانه حكومتى خارق‌العاده برسهولتله شرق مسائلنه هيچ اهميت ويرمه‌مشدى . آوستريا حكومتى ، مته‌رنيخك اداره‌سى آلتنده ، اولا ناپولئونه ، صوكرا فرانسه انقلابنك اساسنه قارشى اسكى ادارهٔ مطلقه‌يه تابع حكومتلرك مجاهدى كسيلمشدى. ١٨١٥ دن صوكرا ، آوستريا حكومتى آلمانيايه حاكم اولمقدن واتفاق عقدى ايله قونغره‌لرواسطه‌سيله، قراللرك اقوامه‌قارشى بين‌المللى حركتى تنظيم ايتمكدن باشقه برشى دوشونمه‌مشدى . آوستريا حكومتى، ناپولئون مغلوب‌اولوبده ويانه‌قونغره‌سى موازنه‌قاعده‌سى ومتفقلرك منافعى نقطهٔ نظرندن اوروپايى نفوذى آلتنه آلديغى زمان بيله توركيه‌يى تشكيلات‌عموميه خارجنده براقمشدى. چونكه آوستريا،

يارم‌عصر ظرفنده ، شرقه عائد منافعنى آلمانياده‌كى احتراصاتنه واوروپاده‌كى وظائفه‌فدا ايتمشدى. روسيه‌ده ۱۸۱۲دن ۱۸۳۰ە قدر كنديسنه ميدانى آچيق بولمش ، كندى نفوذينك ترقيسى نقطهٔ نظرندن دولت عثمانيه‌ده‌كى خرستيانلر لهنده حركت ايده‌بيلمشدى .

اون‌طقوزنجى عصر بدايتنده شرق مسئله‌سنك تكرار آچيلديغنى اظهار ايدن اختلاللر باشلاديغى زمان ، روسيه‌نك بو نفوذى ، تأثيرينى قطعى بر صورتده كوسترمشدى . بو عصيانلر ، روملرك وصربلرك عصيانى ايدى . اوزمان چار روملرى سلاح‌ايله‌حمايه ايتمش ، صربلره ديپلوماسى ايله‌ياردمده بولونمش وهر ايكيسنه‌ده موفقيت تأمين ايله‌مشدى .

روملر يك چوق دفعه‌لر توركلره قارشى عصيان ايتمكه تشبث ايله‌مشلردى؛ فقط بوعصيانلرك باصديرلماسى غايت سريع وغدارانه اولمشدى. ۱۸۲۱ حركت‌عموميه‌سى الكزياده روملرك تجارت بحريه سايه‌سنده قازاندقلرى ثروت ، وبو ثروت واسطه‌سيله اكتساب‌معرفت‌ايدرك روم عرقنك شرفلى‌ماضيسنه ايديلن وقوف ، وبرده بوماضينك اوروپاده‌حاصل ايتديكى‌توجه سايه‌سنده وقوعه كله‌بيلمشدى . فقط روملر كندى باشلرينه وياخود آره‌لرنده اوته‌دن برى اكسيك اولميان خصوصى معاونتلره براقيلمش اولسه‌لردي ، اسلاملرك وحشتى آلتنده ، پادشاهك ذى‌قدرت واليسى مصر پاشاسنك جنكاورعسكرلرى

اوكنده صورت قطعيه‌ده مغلوب اولورلردی. حتی بوتون يونانستان استيلا اولونمش، (آتنه) بيله ضبط ايدلمشدی . فقط بو اثناده افكار عموميه‌نك تأثيری ايله اوروپا ــ انكلتره ، فرانسه و روسيه ــ ساقز قتل عامندن متأثر اولارق ١٨٢٧ ده مداخله‌يه قرار ويرمشلردی .

بو مداخله ، بالطبع صلحپرورانه ايدی ؛ چونكه مداخله‌ده روسيه ايله انكلتره بر آره‌ده بولونيوردی . انكلتره ، عاصی روملره نه‌درجه توجهكار اولورسه اولسون ، ينه انلرك دعواسنی سلاح ايله مدافعه‌يه راضی اولامازدی . فقط بو اوچ دولتك مداخله‌سی توركيه‌نك اصرار ومقاومتنه معروض اولدی . بو مداخله‌يه استناد اولمق اوزره بر دونانما كوندرلدی . نهايت تورك دونانماسی ايله بو قوۀ بحريه آره‌سنده آنسزين (ناوارين) محاربۀ بحريه‌سی وقوعه كلدی . بو حادثه ، توركيه‌نك دها زياده اصرار ايتمسنه وروسيه‌نك توركيه‌يه اعلان حرب ايله‌مسنه سببيت ويردی . روسلرك طونه اوته‌لرنده احراز ايله‌دكاری مظفريتلر نهايت (ادرنه) نك ضبطی ايله نتيجه‌لندی ، معاهدۀ صلحيه‌ده بوراده امضا ايدلدی .

ادرنه معاهده‌سی عين زمانده روسلرك اراضيجه موجود احتراصلرينی ، روملرك‌ده ملی مطالباتنی يرينه كتيرييوردی . شبهه‌سز ، بو ممنونيتلر ينه ناتمامدی . روسلر روم ايليده طونه آغزلرينی آليورلر ، روملرده كاملاً حريتلرينی استحصال

ايليورلردى . بوصورتله خلاص اولان رومل كاملاً مستقل بر قراللق تشكيل ايدييورلردى؛ بو قراللق ايسه حياتنى روسيه يه مديون بولونيوردى .

بر سنه صوكرا (١٨٣٠) روسيه يكى بر ديپلوماسى موفقيتى ايله نفوذينى آرتديرييور ، بالقانلرده كى خرستيان اقوامك اك ذى قدرت حاميسى صفتيله صورت قطعيه ده اورتايه چيقيوردى. فى الحقيقه بو اثناده صربستانك خراجكذار ، فقط مختاريتى حائز بر پرنسلك صورتنده تشكلى ، روسيه ايچون يكى بر مظفريتدى.

صربلر تجارتله وطوموز چوبانلغى ايله كچينيرلر ، كندى كنديلرينى اداره ايدرلردى؛ فقط شهرلرنده بولونان يكيچريلرك مظالمى كنديلرينى فوق العاده بزديرمشدى . بو سببدن بلغراد منطقه سنده كى صربلر ، اولا كنديلرينه تعرض ايدن يكيچريلره قارشى عصيان ايتديلر. صوكرا ، سلاحلرينى طوپلاتمق ايسته ين سليم ثالثك اردوسنه قارشى مظفرانه يورودىلر. فقط قره يوركينك رياستى آلتنده آياقلانان صربلره روسلرك ياردم ايتمسى ١٨٠٦ دن ١٨١٣ ه قدر مملكتلرنده حاكم اولمالرينى تأمين ايتدى . روسيه ناپولئون ايله مشغول بولونديغى صره ده توركلر بر تعرض رجعى اجرا ايلديلر. ايشته اوزمان صربستانده « برمزار صلح وسكوتى» حاصل اولدى. فقط ١٨١٥ ده روسيه سربست قالير قالماز ، بوسفر (١٩٠٣ ده قتل ايديلان قرال آلكساندرك جدى) ميلوش اوبره نوويچك رياستى آلتنده عصيان تكرار باشلادى .

ميلوش ، قره يوركی‌يی أولديردی . كنديسنك صرب پرنسلكی ذات شاهانه طرفندن تصديق اولوندی. ١٨٣٠ ده روسيه حكومتی كنديسنه صربستانك ارثی پرنسی عنوانی ويردی. يكی حكومتك علامت تابعيتی، بلغراده بر تورك مفرزه‌سی بولونماسی وسنوی بر ويركی اعطاسندن عبارت اولدی.

ايشته بوصورتله بالقانلرده‌كی خرستيان حكومتلر روسيه‌يه، بر مخلصه نكاه ايدركی، باقمايه آليشمشلردی. روسيه، روملرك وقسما ده صربلرك استقلالنی تأمين ايدرك دولت عثمانيه‌نك اوته‌دن بری ارزوايديلن انقسامنه موفق اوليور، يكی املر توليد ايدرك توركيه داخلنده كنديسنه قيمتدار مشتريلر وجوده كتيرييور، بواملری قوه‌دن فعله ايصال ايدرك توركيه‌نك خلاص اولان خرستيانلرينه معنوی حمايه‌سنی وضع ايتمك وَاسلام توركيه‌يی يعنی استانبولی كندی آرزوسنه رام ايله‌ملك ايستيوردی.

بونتايج، انسانيت ، عرق ودين قرابتی ايله تطبيقنه لزوم كورولن بر سياستك ضعف نتايجی ايدی كه، بونده منفعت الك شايان احترام حسيات ايله ممزوج بولونيوردی .

اوروپانك توركیه‌یی حمایه ایتمسی

روسیه ، ۱۸۳۰ دن صوكرا ، كندیسی ایچون پك زیاده موفقیتله نتیجه‌لەنن بر سیاستی عجبا نه‌دن تطبیق ایتمه‌دی ؟ روسلر وَ صربلردن صوكرا ، شمدی افلاق وبغدانده‌كی رومه‌نلرده اتحاد واستقلاللرینی طلب ایدییورلردی . قاینارجه معاهده‌سی روسیه‌یی بونلرك طوغرودن طوغرویه حامیسی كبی كوستریبوردی . روس اردولری ، بو اراضیدن اكثریا كچدكلری صره‌ده ، هر ایكی پرنسلكده‌ده سوره‌كلی بر اداره تأسیس ایله‌مشلردی . بو اداره موجبنجه والی ایله مجلس ، خرستیان زادكانی تمثیل ایدییوردی . اویله كورونیوردی‌كه ، روسیه حكومتی بر رومه‌ن حكومتنك تشكیلنی تسهیل ایتمك ایچون اساساً اكتساب ایتمش بولوندیغی قوتدن استفاده ایتسه كافی ایدی . روسیه ، بر رومه‌ن حكومتی تشكیل ایتدیكی تقدیرده ، دولت عثمانیه‌یه یكی بر یول آچاجقدی .

فقط روسيه بوكا ياناشمادی . چار برنجی نيقولا اوروپادن واحرارانه فكرلردن نفرت ايدييوردی . رومه نلرك ملی فرقه سی، قانون اساسی ايله برابر، اوروپا طرزنده برحكومت ارزوسنده بولونيوردی. واقعا رومه نلر روسيه خارجنده وحدتلرينی تأمين ايتمشلر، ١٨٤٨ دن اعتباراً روس نفوذندن قورتولمشلردی؛ فقط بو دورده برنجی نيقولا (بكرش) ده كی احراره قارشی آچيقدن آچيغه مخالفتی التزام ايله مشدی . متەرنيخك روسيه ايچون ياپديغی كبی ، چار نيقولاده بين الملل ادارهٔ مطلقه مجاهدلكنده كی وظيفه سنی روسيه نك منافعنه فدا ايله مشدی :

چار ، روسلرك شرقده كی متفقلرندن ، كنديسنه خاص براصول ايله، يعنی زور ايله، دها طوغرودن طوغرويه ودها مكمل بر صورتده استفاده ايتمك ايستيوردی . چارك مليت سياستندن وازگچمه سی، توركيه نك انقسام سياستنی تعقيب ايتمك ايچوندی . فقط بو سياستده ، مسئله يی بين الملل بر زمينه قويمقدن باشقه بر شی دكلدی . ايكنجی قاته رينك تجربه لرندن صوكرا، فی الحقيقه مأمول ايدلديكی اوزره ، چار بو سياستنده انكلتره ، آوستريا وَ فرانسه نك خصومتنه معروض اولمشدی .

چار اولا، ادرنه معاهده سندن بری سلطان محمودی تهديد ايدن داخلی برتهلكه دن استفاده ايتدی. روسلرك عصيانه قارشی يارم ايتمش اولان مصر واليسی محمد علی ، بوكا مكافات اولمق اوزره (سوريه) يی ايستدی . جواب رد آلنجه، سلاحی ايله

ضبط ايدرك استانبول اوزرينه يورودى. اوروپا عظيم بر هيجان ايچنده قالدى . چار ، شهرى مدافعه ايتمك ايچون بر قول اردو ايله بر دونانما كوندردى . بو حمايه نك ضمننده بر شى واردى. بو سببدن سلطان محمود انكلتره نك توصيه سى اوزرينه ، محمدعلى يى ممنون ايدرك بو حمايه يه لزوم براقمادى . فقط بو حمايه قوتلى ايدى ؛ ايجابنده اكا استناد ايتمك فائده لى اولاجقدى .

سلطان محمود ، روسيه نك حمايه سنى سكز سنه مدتله قبول ايتدى. ٨ تموز ١٨٣٣ ده روسيه ايله (خنكار اسكله سى) معاهدهٔ خفيه سنى امضالادى .

بو معاهده نك انكلتره و اوستريانك متيقظ طوران حسدلرينى اوياندیراجغى طبيعى ايدى . چونكه معاهده يالكز روسلرك توركيه ايشلرينه مداخله سنى تأمين ايتميوردى ؛ وقت سفرده بوغازلرى ده روسيه نك كيفنه براقيوردى . سلطان محمود هر درلو مهاجماته قارشى بوغازلرى قاپاميور ، بو صورتله قره دكزى واسع بر روس عسكرى ليمانى حالنه كتيرييوردى .

نتيجه ده حمايه منجر اولابيله جك بر معاونت ، بوغازلره صورت قطعيه ده وضع يد ايتمك ... ايشته آوستريانك وبالخاصه انكلتره نك (خنكار اسكله سى) معاهده سندن آكلادقلرى بو ايدى؛ بو سببدن معاهده نك تطبيقنه درحال مانع اولمايه چاليشديلر .

محمد على ذات شاهانه يه قارشى ١٨٣٣ ده كى مظفرانه سفرينه ١٨٣٩ ده ابتدار ايدرك استانبولى تهديده باشلار باشلاماز

ایکی حکومت ، آوستریاایله انکلتره ، روسیه‌دن اول‌طاورانارق توركیه‌یی مشترکاً حمایه‌لری آلتنه آلمایی بوتون اوروپایه‌تکلیف ایتدیلر . فرانســه بواثناده ، بعض عارضی سببلردن طولایی ، بوتکلیفه راضی اولمیور ، آز قالسین محمد علینك اوغورینــه محاربه‌یه کیریشیوردی . فقط ۱۸٤۰ ده لوندره‌ده عقد ایدیلن معاهده‌نك اهمیتی آشکار ایدی. آوستریاایله انکلتره، روسیه‌نك بوحمایه مسـئولیتنی بالذات درعهده ایتمه‌سی ایچون توركیه‌یی حمایه‌یه اوروپایی مجبور ایدییورلردی . اوزمان افکار عمومیه ، محمد علینك مغلوبیتنی فرانسه‌نك برموفقیتسزلکی تلقی‌ایتمشدی؛ فقط بو، هرشیدن اول‌روسیه‌یه قارشی برضربه ایدی. مع‌مافیه برســنه صوکرا انکلتره حکومتی بوغازلر معــاهده‌سنی عقد ایتدیره‌رك موفقیتنی اکمال ایتدی . بومعاهده موجبنجه چاناق قلعه بوغازی ایله قره‌دکز بوغازی ، بلااســتثنا بوتون ســفائن حربیه‌یه مســدود بولوناجق ، بوصورتله روســلرك قره‌دکز دونانماسی معطل قالاجقدی .

انکلتره بوصورتله، عنعنوی سیاستنی تعقیب‌ایدرك، خنكار اسکله‌سی‌معاهده‌سنك‌ایکی‌اساسلی‌ماده‌سنی‌صفره‌تنزیل‌ایدییوردی. چار ، انکلتره‌یی‌ده کندی احتراصاتنه تشریك ایدرك بواصول تحتنده مخــالفته قارشی مظفر چیقمایی دوشــوندی . ایکنجی قاته‌رینك وقتیله آوســتریایه تکلیف ایتدیکی کبی ، انکلتره‌یه توركیه‌یی آچیقدن آچیغه پایلاشمایی تکلیف ایتــدی . خنكار

اسکله‌سی معاهده‌سنك تطبيقاتنه کيريشدی . روسيه ١٨٥٣ ده پرنس منچيقوفی سفير کوندرمش، بوسفارت موفقيتله نتيجه‌لنديکی تقديرده توركيه‌ده دينی حمايه امتيازينی توسيع ايدرك ممالك عثمانيه‌ده دائما برحق مداخله تأمين ايتمك اميدنده بولونمشدی.

انکلتره حکومتی، فرانسه‌نك ياردیمی ايله، تکرار بواستيلا۔ کارانه سياستك اوكنه ديکيلدی. اوچنجی ناپولئون ايله قاتوليکلر بحر سفيد موازنه‌سنی اورتودوقس چاره قارشی کمال مسرتله مدافعه‌يه قويولديلر .

قريم سفری،روسلرك استانبول حقنده‌کی املرينه، توركيه، انکلتره وَفرانسه‌نك برجوابی‌ايدی. بوحربده، «معنوی‌امنيتلر» وجوده‌کتيرمك‌ايچون اشغال ايديلن طونه پرنسلکلرندن روس اردوسنی قوغمقله اکتفا ايديله‌بيليردی؛ فقط انکلتره، روسلرك قره‌دکز دوننماسنی صورت قطعيه‌ده محو ايتمك ايستيوردی . بوسببدن حربی قريم ساحه‌سنه تشميل ايتمشدی . بناءً عليه روسلرك بويوك ترسانه‌سی ، سيواستپول، فرانسزلرك مساعيسی سايه‌سنده ، انکليز منافعنه اولمق اوزره تخريب ايدلدی .

بوحرب ، اوزون وَقانلی اولدی . نتايجی ايسه ١٨٥٦ ده پارس قونغره‌سنده قيدايدلدی. بومعاهده چار نيقولانك پرورده ايلديکی احتراصلرك موفقيتسزلکنی وَ انکلتره‌نك مظفريتنی‌اعلان ايدييوردی . پارس معاهده‌سی موجبنجه، قره‌دکز بيطرف اولاجق، بوراده روسيه دوننما بولونديرميه‌جقدي . بوصورتله

توركيه‌نك امنيتى تأمين ايديليور ، بوغازلر مسئله‌سنك اهميتى آزالتيليوردى . فقط بالخاصه دولت عثمانيه‌نك تماميت ملكيه‌سى اعلان ايديله‌رك بوندن بويله روسلرك توركيه‌يه مداخله‌سى عديم الامكان برحاله كتيريليور: «توركيه‌نك تماميت ملكيه‌سنه تجاوز تلقى ايديله‌جك هر حركت ، اوروپانك منافعنه متعلق بر مسئله عد اولوناجغى» بيان ايديليوردى. ايشته بوصورتله، يالكز توركيه‌ده وقوعه كلسين وهركيم (بالخاصه روسيه) طرفندن اجرا ايديليرسه ايدلسين، هرمداخله وقوعنده، سوز اولا اوروپانك اولاجقدى.

عجبا بوماده، شايد روسيه‌نك توركيه‌ده‌كى نفوذى قيريليرسه، روسلرك حمايه ايتدكلرى ملتلرك ـ مثلا افلاق وبغدانده‌كى رومه‌نلرك ـ اسلام حاكميتندن آز چوق قورتولا بيله‌جكلرينه وبوصورتله ذات شاهانه‌نك نفوذينى خللدار ايليه‌جكلرينه‌مى دلالت ايدييوردى ؟

فقط اوروپا بونكده چاره‌سنى بولدى . افلاق و بغدان برنسلكلرينك مختاريت تامه‌سنى بالذات توركيه قبول ايتديردى. اهاليسنده وحدت موجود اولديغى حالده ، بونلرى بربرندن آييردى. بوصورتله مليت قاعده‌سى قسماً يرينه كتيرلدى. رومه‌ن مشتريسنى روسيه‌نك ألندن آلمق ايچون بوده كافى كلدى ؛ فقط توركيه‌نك انقسامى تهلكه‌سنى وجوده كتيرمك ايچون كافى كلدى . دهاسى وار : اوروپا ، انكلتره‌نك تشويقى ايله ، رومه‌ن مسئله‌سنى بويله براويوشمه ايله حل ايتمكه قانع اولمادى.

توركيه‌ده خرستيان اقواملك بولونماسندن طولايى توركيه‌نك داخلى مسئله‌سنى‌ده يكى براصولده وَهيئت عموميه‌سيله حل ايتمكه تشبث ايلدى . بو اصول ، اصلاحات اصولى ايدى . سلطان عبدالمجيد بوكا راضى اولمش ، دولت عثمانيه‌ده‌كى خرستيانلره اسلاملر كبى عين حقوقى بخش ايله‌مشدى . ينه بو اصول ، او آنه قدراجرا وَكنديسنه فائده‌لى اولديغى ايچون روسيه طرفندن تشويق اولونان اختلال اصولنه‌ده سد چكيبوردى . بوندن باشقه خرستيان اوروپانك ، خرستيانلره ظلم ايدن اسلام بر حكومتى حمايه ايتمسى كبى خرستيانلق نامنه ذل تشكيل ايده‌جك حركتى‌ده تخفيف ايليوردى . خصوصيله ذات شاهانه‌نك حقوقنه تجاوز وبو واسطه ايله روسيه‌نك آمالنه بالواسطه خدمت ايتميه‌رك مختلف ملتلرى‌ده خشنود ايدييوردى .

ايشته بوصورتله چارك تدبيرسز جه تشبثلرى ، شرق مسئله‌سنده روس امللرينك صورت قطعيه‌ده افلاسى ايله نتيجه‌لنمشدى آرتق آوروپا ، ايستر روسيه ، ايستر داخلده‌كى خرستيان قوملردن صدور ايتسين ، توركيه‌يى هردرلو انقسامه قارشى حمايه ايدييور روسيه‌نك بو اقوامه ياردم ايچون مداخله‌سنى لزومسز براقيوردى چونكه ذات شاهانه‌يه بونلردن بر قسمنك مختاريتنى تصديق ايتديرييور ، بر قسمى ايچون‌ده اصلاحات تكليف ايدرك انلرك مدعياتنى كندى درعهده ايدييوردى .

بر قونغره مقرراتنك نه‌قیمتی وارمش ؟

مع مافیه پارسـده‌کی اوروپا قونغره‌سنك تصویب ایتدیکی
وستریا ـ انکلتره سیاستنده‌کی موفقیت دائمی‌التأثیر دکلدی .
الحقیقه بوسیاست ، شرق مسئله‌سنك اساسنی تشکیل ایدن
چ عنصری بسبتون چوروتیوردی ؛ اوعنصرلرده خرستیان
وامده حس ملینك شدتی ـ روس احتراصاتنك متانتی ـ تورکیه‌نك
رقابل تصحیح عطالت وتعصبی ایدی. ایشته ١٨٥٦ دن ١٨٧٦ یه
نجیه قدر پارس قونغره‌سی احکامنك محوینه بواوچ عنصر
ب اولمشدر.

اوروپا، طونه‌ده مختاریت اداره‌یی حائز ایکی پرنسلك وجوده
تیرمکله رومه‌ن ملیتنی فدا ایله‌مشدی. رومه‌ن ملی فرقه‌سی ،
سفر فکر احرارانه پرورده ایدن چار ایکنجی آلکساندر ایله
ت قاعده‌سنه صادق قالان اوچنجی ناپولئونك تشویقیله اتحاده

چاليشمقدن كری طورمادی . فقط آنجق (متحد پرنسلكلر) نامنی آلان هرايكی مملكتك مشترك اموری ايچون بر(قوميسيون) ألده ايتمكدن باشقه بر شيئه موفق اولامادی. اوزمان مسئله يی حل ايتمك ايچون باشقه بر چاره آرادی: هرايكی مملكت ايچون برپرنس انتخاب ايتمك . بوپرنس، آلكسـاندر قوچا، بر وعين قابينه ايله مملكتی ادارهايدرك دول معظمه طرفندن تصديق اولوندی . آرتق ١٨٦٢ده رومانيا اتحـادی وجوده كتيرلمش ديمكدی. دهاصوكرا، بويكی حكومت، غرب اصولنده تشكيل اولوندی. قوچا، كويلولری أكدكلری اراضی يه صاحب ايدرك كنديلرينـه حريت بخش ايدنجه، رومهن هيئت اجتماعيه سی ده (دهموقراتيك) اولدی. ١٨٦٦ده پرنسك سقوطنه سبب اولان عسكری اختلالندن صوكرا مملكتك ادارهٔ سياسيه سی ده مشروطی وپارلمانتهر اولدی. شارل دوهوهنزوله رنك ارثی پرنسی اولمق اوزره انتخابی، ذات شاهانه نك حاكميتی لفظی برحاله كتيردی. يونانستاندن صوكرا، بوسفراوروپانك ارزوسی خلافنه اولارق، رومانيا كندی حريت قطعيه سنی تأمين ايله دی.

اوصره لرده صربستان ده، فرانسه سايه سنده، تورك عسكرلرينی چكديرمكه موفق اولدی. رومانياده اولديغی كبی صربستانده ده برمقدارويركی اعطاسی تابعيتك يكانه علامتی اولارق ابقا ايدلدی.

ايشته بوصورتله تورك ايمپراطورلغنده كی خرستيان قوملر پارس قونغره سنك كنديلرينه ويرمديكی مساعداتی تدريجی بر

صورتده ألده ايتديلر. بونك‌ده سببى فرانسه‌نك‌مليت مسئله‌سى خصوصنده مساعدطاورانيشى‌وانكلتره‌نك‌ده مداخله‌ايده‌ميه‌جك برحالده بولونماسى ايدى؛ فقط بوندن الك زياده روسيه استفاده ايتدى.

روسيه‌حكومتى يالكز بوبالواسطه‌موفقيتلرله اكتفاايتمه‌دى. آوستريانك ١٩٠٨ده عقلنه‌كلن‌جسورانه برمهارتله ٧١-١٨٧٠ فرانسه وآلمانيا حربندن بالاستفاده تكرار قره‌دكز مسئله‌سنى موضوع بحث ايتمك ايچون فرصتدن استفاده ايتدى. فرانسه مغلوب اولدى، پروسيا فرانسه‌ايله اوغراشدى. انكلتره متجرد بر حالده قالدى . بوصره‌ده چار ، هيسنه بر نوطه كوندره‌رك آرتق قره‌دكزه حاكميت خصوصنده پارس قونغره‌سنك وضع ايتديكى مقرراته تابع اولاميه‌جغنى آكلاتدى . قرال ويلهلمك ديديكى كبى بو، (آنى‌برضربه) ايدى. انكلتره برقونفرانس‌طلب ايتدى . اوروپا، كندى مقرراتنك فسخ ايدلمه‌سندن طولايى بوتجاوزى اوزرينه آلارق بوتكليفى موافق كوردى . روسيه حكومتى بر قلمده قريم حربنك نتايجنى سيليور، حال حاضرى وجوده كتيرييوردى . بوغازلر بيطرف قاليور، فقط قره دكز كاملاً روس حاكميتنه كيرييوردى .

روسيه، بوديپلوماسى مظفريتلرينى احراز ايلديكى صره‌ده اوروپاده شرق مسئله‌سنى حل ايتمك خصوصنده‌كى اصول عزم پرورانه‌سنك‌عقيم‌قالديغنى كوريوردى. فى‌الحقيقه‌سلطان‌عبدالمجيد،

قریم حربنده‌کی اتفاقلرینك مکافاتی اولمق اوزره فرانسه وانکلتره‌یه وعد ایتدیکی اصلاحاتی ١٨٥٦ فرمانی (ایله تنظیمات) اعلان ایدییوردی. بوفرمان موجبنجه خرستیانلر بوتون مأموریتلره قبول ایدیلیور، خراج ویرمکدن عفواولونیوردی. فقط، بالخاصه تورکیه‌ده، قانون ایله تطبیقاتی بیننده پك بویوك مسافه واردر. سلطان عبدالعزیزك رأس کاره کتیردیکی کنج تورك فرقه‌سی یالکز پارچه پارچه اصلاحات یاپمایه موفق اولمشدی. ١٧٧٠ده فرانسز نفوذی قیریلنجه بوده فضله یاشایامادی. خرستیانلر ینه عثمانلی تحکمندن شکایته باشلادیلر. حکومت برچوق اصلاحات وعدلرنده بولوندیغی حالده، روسیه‌نك تعقیب ایتدیکی عصیان پولتیقه‌سی، انلر ایچون حریتلرینی تأمین ایده‌جك یکانه اصول اولدیغنی آکلاشیلدی.

روسیه‌نك انتقام تشبثی

۱۸۷۵ دن بری شرق مسئله‌سنك تاریخی، اللی سنه اول‌کچن وقایعك تکرار باشلاماسی، عادتا یکی برطبعیدر. اولجه‌رومه‌لرك یاپدقلری کبی، بوسفرده (هرسك) ده‌کی صربلرك آیاقلانماسی، اولا اوروپانك بی فائده مداخله‌سنه، دها صوکرا استانبولی‌ده تهلکه‌یه القا ایدن دولت علیه ـ روسیه حربنه نتیجه ویردی. بوسفر انکلتره وحتی آوستریاده اوروپایه مراجعت ایدرك مظفر روسیه‌یه قارشی تورکیه‌یی، بادهوا اولماق اوزره، حمایه ایتدیلر.

روسیه‌یی محکوم ایدن پارس قونغره‌سیندن بری روس دیپلوماسیسی دائما موفقیت اکتساب ایلمکده ایدی. بوسیاست پانسلاویست ملی حرکاتی، بالقانلرده‌کی اسلاو جمعیتی طرفندن فعلاً تشویق ایدلمکده ایدی. ۱۸۷۵ده، بوصورتله روسیه‌نك

تشويقنى كورر كورمز ، (هرسك) دەكى خرستيان صربلر عثمانلى ادارەسنك تضييقاتنه قارشى عصيان ايتديلر ، صوكرا قره طاغدەكى صربلر وحتى قره‌طاغ پرنسلكندندە ياردم كورديلر .

١٨٢٦ دە ، ١٩١٢ دە اولديغى كبى ، دول معظمه عاصيلر ايچون ذات شاهانه‌دن اصلاحات ايستيه‌رك دول عثمانيه‌نك تكرار پارچالانماسنه ميدان ويرمه‌مكه چاليشديلر ؛ فقط بوسفر « پروغرام دكل ، فعليات » ايسته‌ديلر .

اوزمانده ، اجنبى مداخله ، خرستيانلرك عصيانه قارشى مدحت پاشانك كنج تورك فرقه‌سى اورتايه ديكيلدى . ١٨٧٦ دەكى كنج توركيه ، ١٨٤٠ ويا ١٨٦٠ دەكى كنج توركلر كبى ، مملكتلرى غرب اصولنده اصلاح ايتمك ايسته‌ين حريت پرور بر فرقه دكلدى . بونلر مليت پرور ، صرف بصيرتلرى حسبيله مشروطى بر فرقه ايدى ؛ فقط خرستيانلرك اسلاو اتحادينه قارشى اتحاد اسلام ايله مقابله ايديورلردى . استانبولده ، ١٨٧٦ دە كنج توركلرك ايكى دفعه عصيان ايتملرى اوزرينه ، روسلره فوق العاده مطيع اولان سلطان عبدالعزيزك يرينه سلطان مراد خامس ، اقتدارسزلغى ثابت اولان سلطان مرادك يرينه‌دە سلطان عبدالحميد پادشاه اولدى . بالقانلردە اسلاملرك تعصبى ، اجنبيلره واسلاو خرستيانلره قارشى طغيان ايتدى . سلانيكده فرانسز وآلمان قونسلوسلر قتل ايدلدى . بلغارستان

شهرلری باشی بوزوقلر طرفندن قان وَآتش ایچنده براقیلدی. بوصورتله ٢٥٠٠٠ کشی قتل ایدلدی .

خرستیانلره قارشی ، تورك باشی بوزوقلری طرفندن اجرا اولونان بو «بلغاروحشتلری» ١٨٧٦ ده انکلتره‌نك مداخله‌سنی تأثیرسز براقدی . نته‌کیم ١٨٤٦ ده‌ده ساقز قتالی سلطان محمودك لهنده مداخله ایتمسنه مانع اولمشدی . الیوم اولدیغی کبی ، بوایکی وقعه‌یه برده انکلیز افکار عمومیه‌سنك پك احرارانه ، بناءعلیه خرستیان ملتلره پك مساعد اولدیغنی علاوه ایده‌لم . بوندن باشقه ، بوغازلر مسئله‌سی اصلا موضوع بحث ایدلمدیکی ویالکز خرستیانلرك مقدراتی نظردقته آلندیغی جهتله انکلتره‌نك منفعتی ، سیاسی عنعنه‌سی ، روسیه‌نك یالکز باشنه حرکتنه مانع تشکیل ایتمیوردی .

ایشته ١٨٧٦ ده بویله اولدی . هرسك اختلالی، مختاریت اداره‌یی حائز صربستان اردوسنك یاردیمی ایله ، صربلر لهنده ملی بر حرکت شکلنه کیردی. فقط بومبارزه‌ده طرفین بربرینه مساوی دکللردی. صربلرأزیلنجه، اوروپانك معاونتنی ایسته‌دیلر. روسیه، درحال دول معظمه طرفندن مشترك بر مداخله‌یه سببیت ویردی . عبدالحمیده متارکه وَاصلاحات توصیه ایتدی .

اوروپانك طلب ایله‌دیکی بو اوزون اصلاحات قومه‌دیاسنك برنجی پرده‌سی پارلاق بر اغفال ایله بیتدی . اصلاحاتی تطبیق ایتمیه‌جك برپادشاه طرفندن اصلاحات وعد ایدلدی ؛ اصلاحاتی

طلب ایدنلردن برقسمی بوندن ممنون اولدی، برقسمی‌ده قوه‌دن فعله کلمسی ممکن اولاجغنه صورتا اینانیر کبی کوروندی . فقط ١٨٧٧ ضربه‌سندن صوکرا بوتخیل ، احتمال دائره‌سندن بیله چیقدی . بر چوق مذاکره‌لردن صوکرا مدحت پاشا ایله عبدالحمید کمال دبدبه ایله قانون اساسی اعلان ایدرك اوروپایی ممنون ایدییورکبی کوروندیلر. صوکرا، طلب ایدیلن اصلاحاتی عقیم براقمق ایچون بو قانون اساسیدن استفاده ایتدیلر .

بوحال ، انکلیزلرك تعقیب ایتدکلری صلحپرورانه سیاستك افلاسی دیمکدی. بوسفرده اصلاحات اصولی اسلاملرك تعصبنه وشرقلیلرك عطالتنه قارشی عقیم قالیوردی . آرتق سلاحه مراجعت ، خرستیان اقوام ایچون براحتیاج ، روسیه ایچون اخلاقی وسیاسی بروظیفه حکمنه کیریوردی . تورك حکومتنك سوء نیتی اوروپایی بیطرف بولوندیرمایه مجبور ایتدیکی نسبتده بووظیفه‌نك ایفاسی قولایدی . روسیه‌ده پانسلاویست هیجاننك قوتی، هرسکده باشلایان عصیانك رومه‌نلره، صربلره وبلغارلره سرایتی ، دیکر طرفدن کنج تورکیه‌نك ملیت پرورلکی، اجتنابی غیرقابل اولان برحربه ایکی عالم بیننده برمبارزه ماهیتنی ویرییوردی . بو ایکی عالمده اورتودوقس اسلاولق ایله اسلام عالمی ایدی. چار، ذات شاهانه‌یه اعلان حرب ایتدیکی زمان، تورکلره قارشی هجوم عمومی امری ویرمش اولیوردی .

فقط اسلاو اقوام هنوز تشکیلاته مالك دکللردی .

بناءً علیه ۷۸ ـ ۱۸۷۷ بالقان حربنك بوتون بدلنی رومانیا ایله روسیه‌درعهده ایتمکه مجبوراولمشلردی. دهابدایتده‌رومانیا استقلالنی اعلان‌ایدرك اتحادینی‌موفقیتله تتویجایتدی . اردوسنك معاونتی ایسه،عثمان پاشانك قهرمانانه مدافعه‌سنه قارشی‌بش آیدن بری (پلونه) اوکنده روسلرك پك زیاده‌ایشنه یارادی. (پلونه) ضبط ایدیلنجه، روسلر قیش اورتاسی بالقانلری‌کچه‌رك استانبولی تهدید ایتدیلر .

بوموفقیتلر ، بوتهدید ، انکلیزلرك مقابل مداخله‌سنی جلب ایتمك پك منطقی ایدی . ذاتاً عبدالحمیدده (قبریسی) ویره‌رك بومداخله‌یی دعوت واجرا ایتدیرمکه موفق اولدی . روسیه بوسفرده (بیزانس یولی) اوزرنده انکلتره‌یه قارشی‌کمال فطانتله توقف‌ایتدی. فقط‌هیچ‌اولمازسه،کندی‌نفوذی‌نامنه، تورکیه‌نك ضررینه، خرستیان‌ملتلری خلاص‌ایدرك شرق‌مسئله‌سنی بوتون محیطی ایله حل ایتدم دییه افتخار ایتدی .

ایشته ۳ مارت ۱۸۷۸ ده چارایله ذات شاهانه بیننده عقد ایدیلن وبالقان مسئله‌سنی‌هم‌ملیت قاعده‌سنه ، هم‌ده روسیه‌نك عنعنوی منافعنه موافق اولمق اوزره منطقی بر صورتده حل ایدن، آیاستفانوس معاهده‌سنك احکامی بوندن عبارتدی . بو معاهده نتیجه‌سنده : رومانیانك ، صربستانك ، قره‌طاغك استقلالی، بوسنه‌هرسکده‌کی صربلرك مختاریتی اعلان اولونمش، بالخاصه بوتون بلغارستان ایله‌ماکدونیایی روس‌قونترولی آلتنده

برلشدیرن مختاریت اداره‌یی حائز برحکومت شکلنده خراجگذار بر پرنسلك تشکیل ایدلمشدی . تورکیه، بربرندن آیری اوچ پارچه‌یه کسیله‌رك بسبتون قوتدن دوشورلمشدی . روسیه ایسه رومانیالیلرك وصربلرك حریتنی اکمال، بلغارلرك خلاصنی تأمین وبوصورتله بالقانلرده خراجگذارحکومتلردن متشکل برسوری مشتری وجوده کتیره‌رك افعالنی موفقیتله تتویج ایدیوردی . زیرا یك ایی آکلاشیلیوردی که، بویوك بلغارستان روسیه‌نك تماتندن عبارتدی .

آرتق خرستیان ملتلرك مظفریتی ایله شرق مسئله‌سنك قاپاناجغی آن قطعی حلول ایتمش کیبدی. فقط بوده عثمانلی تحکمنه قارشی روس وصایتنك قائم اولماسندن باشقه برشی دکلدی.

اوزماندنبری حادثات، بالقان اقوامنك بوایکی حاکمیتدن کندیلرینی قورتاراجق قدر متانت صاحبی اولدقلرینی اثبات ایتدی .

فقط مسئله‌نك حلی یك ساده ایدی . خصوصیله روسیه‌یه شرقده اودرجه برنفوذ بخش ایدیوردی که، بو، انکلتره ایله آوستریانك منفعتلرینه ویا احتراصلرینه برتجاوزعدا اولونابیلیردی. بناءً علیه روسیه حرب ایله یورغون دوشنجه ، انکلتره‌نك ١٨٤٠ ده ایلری سوردیکی مسئله‌یی کوردی. یعنی شرق مسئله‌سی بین‌الملل برمسئله‌در؛ بناءً علیه تورکیه‌نك مقدراتنه قارشی بوتون اوروپا علاقه‌داردر ، دینلدیکنی ایشتدی .

روسیه حکومتی آوستریا ایله انکلتره‌نك سفربرلکی اوزرینه برلینده براوروپا قونغره‌سنك عقدینه راضی اولدی .

فقط روسیه‌یه قارشی انکلتره ایله آوستریا طرفندن تکلیف اولونان برلین قونغره‌سی، آلمانیانك طوروحرکتی سایه‌سنده، انکلتره ایله آوستریا ایچون برآلت مقـامنه قائم اولدی . فعلاً همان هرشی، بسمارقك ، او «ناموسکار سمار» ك ، النده ایدی . بسمارق شرق مسئله‌سندن نفرت ایتدیکی جهتله صورت حلنی‌ده کندی سیاست عمومیه‌سنه تطبیق ایتدی ، بوصورتله برفرانسه ـ روسیه اتفاقی حاضرلادی . بناءً علیه برلین قونغره‌سی آیاستفانوس معاهده‌سنی فسخ ایده‌مدیســه‌ده ، احکامنی روســیه‌نك علیهنه چویردی . رومانیانك ، صربستانك و قره طاغك اسـتقلالنه برشی دینلمه‌دی . حتی روســیه‌نك دکل ، فقط آوســتریانك متدارومتشریلرینی یکی بر حکومت شکلنه قویارق اراضیلری‌ده بویوتولدی . بوســنه هرسکده‌کی صربلر عثمانلی حاکمیتنـدن قورتولدیلر ؛ فقط الحاقه قدر آوستریا اداره‌سنه تابع اولدیلر . صوکرا خراجکذار بلغار پرنسلکی‌ده اوچده ایکیســنه تنزیل ایدلدی . بری ، مختــاریت اداره‌یی حائز روم ایلی‌یی تشــکیل ایتدی ؛ دیکری یعنی ماکدونیاده ، بالطبع اصلاحات وعدیله ذات شاهانه‌ده براقیلدی .

برلین قونغره‌سی ، اون طقوزنجی عصرده ، بالقــانلرده آوستریا ـ روسیه دوئللوسنك باشلانغجنی ارائه ایدر . آوستریا ،

آلمانيايه استناد ايدرك ، اخافه اصوليله ، روسلرك مظفرانه مساعيلری ضررينه ، مليت حقوقنك ضررينه اولمق اوزره كنديسنك شرقه عائد احتراصلرينه اوروپايی راضی ايتمكه موفق اولدی . بناءً عليه ١٨٧٨ ده موفقيتله بادی اولان بر اصولی آوستريانك ١٩١٢ ده تكرار ايتمسی نه‌دن موجب حيرت اولسون ؟

برقونغره مقرراتنڭ اهمیتی

تاریخده تکرری انکار ایدیلمه برلین قونغره‌سنك مقرراتی پك کوزل بر درس تشکیل ایدر ! کذا بو حال ، اوروپالیلرك خودپسندلکلرینه مستند تدبیره قارشی ملیت حقوقنك شبهه‌سز کج ، فقط ضروری مظفریتنه ایناناناملر ایچون‌ده پك زیاده باعث تشویقدر .

پارس قونغره‌سی کبی برلین قونغره‌سی‌ده آوستریا وانکلتره ایچون بر موفقیتدی . بوده طبق اونك کبی ، عین سببلردن طولایی ، موقت برغالبیتدن عبارت قالمشدر . وقتیله رومانیاده اولدیغی کبی، بو سفرده بلغار وروم ملتلری، فدا ایدلدکلرندن طولایی کندی انتقاملرینی آلمشلردر . بوصره‌ده تورکیه آز چوق اصلاحاته قابلیتلی کورولمش ، ۱۸۷٦ ده اولدیغی کبی ۱۹۱۲ ده ده خرستیانلر اول امرده عصیانه مراجعت ایتمشلردر.

رومانیالیلرك پارس قونغره‌سی مقرراتنه قارشی یاپدقلری

کبی ، بلغار ملتنكده برلین قونغره‌سندن انتقامی ایکی صفحه‌ده تجلی ایتدی : ١٨٨٥ ده اتحاد ، ١٩٠٨ ده استقلال . بلغار ملی فرقه‌سی اولا آیری آیری حرکت ایلدی . بلغار پرنسلکنی اولا روسلرك عسکری استبدادندن قورتارارق آلکساندر دو باتنبه‌رغك اداره‌سنده مشروطی بر حکومت حالنه کتیردی . تورکلرك روم ایلیٔ شرقی ولایتنده‌ده برمجلس ایله برمیلیس تشکیل ایتدی. صوکرا فلبه‌اختلالی‌ایله ١٨٨٥ ده بوولایتك پرنسلکنه الحاقنی إعلان ایلدی . صربستانك حسدینه ، روسیه‌نك آلداتیلمش اولماسنه رغماً، سلطان عبدالحمید بلغارستان ایله روم ایلیٔ شرقینك الکساندر دوباتنبه‌رغ اداره‌سنده برلشمه‌سنه راضی اولدی .

اوزمان آوستریا ـ روسیه دوئللوسی صوفیه حکومتی نزدنده دوام ایتدی . روسلر طرفندن پرنسی آلکساندره قارشی استانبولوفك ملی فرقه‌سی فردیناند دوقوبورغی‌انتخاب‌ایتدیردی. بوذات ، اولا آوستریایه استناد ایدرك مملکتده تنسیقات اجرا ایتدی . قوتنی تزیید و بلغار حکومتی تشکیل ایتدکدن‌صوکرا ١٨٩٦ ده روسیه ایله باریشدی. بوسایه‌ده، ١٩٠٨ده اوروپانك مقرراتیله آوستریانك اجرا ایله‌دیکی حرکتدن بالاستفاده، بالادن کوردیکی مثالی تعقیب ایدرك خراجکذار پرنسلکنی مستقل بر قراللق حالنه کتیرمکه موفق اولدی. تورکیه بوکا قارشی بویون أکمکه مجبور اولدی ؛ چونکه فردیناند ، دول معظمه‌نك

معاونتندن باشقه ، بلغارستان ایچون صوك درجه یكی ، ملی بر اردونك قوتنی تأمین ایله‌مشدی .

بلغار قومنك بو مظفریتی ، صرب قومنك مغلوبیتنه قارشی بر نوع فدیهٔ نجات دیمكدی . فی‌الحقیقه آوستریا ، اوروپانك برلین قونغره‌سنده كندی‌اداره‌سنه توديع ايله‌ديكی بوسنه هرسكی آچیقدن آچیغه ، ساده‌جه الحاق ایله‌مشدی . آلمانیانك یاردیمی، روسیه‌نك ژاپونلرله‌اجرا ایله‌دیكی حربدن‌طولایی ضعیف‌دوشمه‌سی اوزرینه، اوروپانك مقرراتنه قارشی بوتجاوزی اوروپایه ایستر ایسته‌مز قبول‌ایتدیردی. آوستریا حكومتی بوصورتله ۱۸۷۱ ده روسیه‌نك یاپدیغنی‌تكرارایدییور ، (سیرمیا)ایله (اسلاوونیا) ده‌كی صربلری آلدقدن‌صوكرا ، شمدی‌ده بوسنه‌ده‌كی صربلری كندی اراضیسنه الحاق ایدرك سلانیكه طوغرو ایلریلیوردی. برمدت كوچوك صربستان ، الحاق ایدیلن قارده‌شلرینه یاردم ایدركبی كوروندی ؛ فقط روسیه كندیسنه یاردیم ایتمه‌دی .

نهایت یونانستان كرید مسئله‌سنی ، فعلاً دكاسه‌ده ، حقوقاً حل ایتمك ایچون بو فرصتدن استفاده ایتمك ایسته‌دی . یونان ملی فرقه‌سی ، روملرله مسكون اراضی‌یی یونان قراللغی ایچون طلب ایدییوردی . بواراضی‌ده : تسالیا ، أپیر ، كرید وآطه‌لر دكزنده‌كی جزائر ایدی. تسالیا مسئله‌سی، فرانسه سایه‌سنده ۱۸۸۱ ده حل ایدلمشدی ؛ فقط أپیرك قسم اعظمی ، برلین قونغره‌سنده‌كی وعدلر خلافنه اولارق ، توركلرده قالمشدی .

کاملاً روم اهالینك عصیانیله همان متمادیاً موضوع بحث اولان کرید مسئله‌سی ۱۸۹۷ ده برغمانلی ـ یونان سفرینه سببیت ویردی . بوحربده تورکلر غالب کلدیلر . روسیه‌نك تشبثی اوزرینه اوروپا ، تورکلرك استیلاسنی طوردیرارق فیمابعد دول معظمه‌نك ضمانی وبر یونان والیسنك اداره‌سی آلتنده کریده مختاریت ویرلمه‌سنی جبراً تکلیف ایتدی . کریده‌کی ملی فرقه، یونانله برابر آطه‌نك الحاقنی طلبدن کری طورمادی . قرال ژورژ بو ارزویه قارشی طورارق تاجنی تهلکه‌یه دوشورمك درجه‌لرینه کلدی . فقط بر کریدلینك رئیس وکلالغه انتخابی ۱۹۱۰ دن اعتباراً الحاقك مقدمه‌سنی تشکیل ایله‌دی . بو الحاقی ۱۹۱۲ حربی تماميله قوه‌دن فعله کتیردی .

۱۸۹۸ ده، هیچ اولمازسه اوروپانك اهتمامی ایله کریدك قورتارلماسی، ملیت قاعده‌سی ایچون موجب ممنونیت بر موفقیت تشکیل ایتدی. فقط ماکدونیاخرستیانلری اولا کندی رقابتلری، وبوندن باشقه اوروپانك ارزوسندن طولایی تورك حاکمیتی آلتنده قالمشلردی. آتیده بحث ایده‌جکمز بورقابتلر ، اختلال ایدرك کندیلرینی قورتارمالرینی غیر ممکن قیلیور ، انکلتره ایله روسیه‌نك اصلاحات اصولی ایچون ماکدونیایی یکیدن بر ساحهٔ تطبیق حالنه کتیرییوردی . فقط بو اصلاحات ینه هیچ بر طرفده موفقیت حاصل ایتمیوردی . بو اثناده اوروپا کندی تشبثلرینك تأثیر ایده‌جکنه ذاهب اولیور ، سلطان

عبدالحمید ایسه بونی آکلامازلقدن کلیور ، دول معظمه ایله أ. کله‌نیوردی. باشده آوستریا وَروسیه اولدیغی حالده‌دول‌معظمه، بالقانلرده اره‌لرنده مناقشه تولید ایده‌جك بر مسئله اورتایه چیقارمقدن اودرجه اندیشه‌ناك اولمیورلر ، بو مسئله‌یی موضوع بحث ایتمه‌مك ایچون اویوشیورلردی . ایشته ۱۸۹۷ ده‌آوستریا ایله روسیه‌نك اعلان ایتدیکی (استاتوقو) قاعده‌سی و ، کذا دول مذکوره طرفندن ۱۹۰۳ ده اوروپایه تکلیف ایدیلوب اوروپاجه قبول وسلطان عبدالحمید طرفندن نظر اعتباره آلنان (موئه‌رچته‌غ) اصلاحات پروغرامی بوندن باشقه بر صورتله تفسیر اولنه‌ماز .

شبهه‌سز عبدالحمید غیر قابل اصلاح‌ایدی. خصوصیله معهود دوستی ایکنجی ویلهلمك کندیسنی دائما حمایه ایتمسی او درجه هیجانه میدان ویرمیوردی . فقط ۱۹۰۸ تموزی ایله ۱۹۰۹ نیسانده کنج تورك اختلالی وقوعه کلنجه، اوروپاده دولت عثمانیه ایچون بر دور ترقی آچیلماسی امیدی حاصل اولدی . کنج تورکلر یکی بر فرقه دکلدی ؛ رأس‌کاره کلملری‌ده برنجی دفعه دکلدی . کنج تورکلر ملیت پرور وَمرکزیت طرفداری ایدیلر . ۱۸۷۶ دن صوکرا اولدیغی کبی، ۱۹۰۹ دن صوکراده بومسلکده، فقط آره‌لرنده تفرقه اولدیغی ایچون او درجه اصوله موافق اولمامق اوزره دوام ایلدیلر .

بونلره پك زیاده امید باغلایان اوروپا، نهایت خطاسنی

آكلادی. بو اختلالك تجدده بادی اولماسنی آكلايارق بونك بر نوع تورك فترتی اولديغنی كوردی. فی الحقيقه تورك ايمپراطورلغی اصلا قابل اصلاح دكلدی. اوروپا بونی سويله‌مه‌دی، فقط آكلادی. ماكدونيا، دائمی صورتده عصيانه دوام ايتدی. روسلر آرتق خلاصكارلقدن واز كچدكلری ايچون ماكدونيانك كندی خلاصكارلرينی قاپولری اوكنده كورمه‌لری زمانی ياقلاشيوردی.

۱۹۱۲ - ۱۹۱۳ بحرانی

خرستیانلرك احوال و وضعیتلرندن طولایی موجود قاریشقلقلردن دولایی متمادیاً موضوع بحث ایدیلن شرق مسئلەسی، نەدن برلین قونغرەسندن آنجق اوتوز بش سنە صوکرا حل ایدیلەبیلدی ؟ قباحت ، هیچ شبهەسز اوروپادەدر ؛ چونکە اوروپا ، دائما اصلاحات کبی آرتق مبتذل وغیر قابل تطبیق بر چارۂ حل توصیە ایدییوردی . بو چارۂ حلك یکانە مزیتی ، آوستریا ایلە روسیەیی طوغرودن طوغرویە حال اختلافدە بولوندیراجق بر تصفیە معاملەسنی کجیکدیرمکدن عبارتدی . فقط مسئلەسنك اصل حقیقی چارۂ حلنی جبراً قبول ایتدیرمك، بر طرفدن ماکدونیا خرستیانلرینك ، دیکر طرفدن بالقان حکومتلرینك وظیفەسی ایدی . بو چارۂ حلدە ،ملیت اساسنە مستند براستقلالدن عبارتدی. واقعا دوچارمظالم اولان بو عرق ویادین قاردەشلری ، رومانیالیلرك ، صربلرك وبلغارلرك اجرا

ايلدكلری حركاتی ۱۹۱۲ يه قدر تأخير ايتمشلردی؛ فقط بونك سببی، آره‌لرنده تفرقه اولديغی جهتله، بو حركتی اجرا ايده‌جك درجه‌ده كنديلرنده قوت بولاماملرندندی .

بلغــار ، صرب ويونان ملتلری ماكدونيــايی پايلاشمق ارزو ايدييورلردی ؛ ماكدونياده اوچ‌ده مقدارينك تعيينی غير ممكن بر نسبتده اهالی ايله كنديلرينی تمثيل ايدييورلردی. فقط صوفيه، بلغراد وَ آتنه‌ده باصيلان خريطه‌لر، عادتا بر آلت مناقشــه‌دن باشــقه بر شی دكلدی . بو خريطه‌لرده خرســتيان رقيبلردن زياده توركيه‌نك خيرينه حركت ايديليوردی. بو حال، خرستيانلرك كنديلرينه ظلم ايدنلرك كوزلری اوكنده بربرينك كوزنی اويارق انلری محظوظ وَ مستفيد ايله‌دكلرينه برعلامت ديمكدی . كذا برطاقم مسلح چته‌لر واردی كه، بالقان حكومتلری بونلرك تشكلنه مانع اولميورلر، آره‌لرنده‌كی قانلی اختلافلرله فترت توليد ايدييورلر، بوســايه‌ده اسلام‌حاكميتی ادامه ايدرك اوروپا نظرنده ماكدونيانك قدرينی كوچوك دوشورييورلردی .

فقط ، مع التأسف ، بالقان حكومتلری بيننده‌كی تفرقه‌نك يكانه سببی بو دكلدی . بلغارستانك ترقيسی ، مختلف اســبابدن طولايی ، اوچ خرستيان حكومتی كندی عليهنه قالديرمشدی. ۱۸۷۰ ده استانبول روم پطريقلكندن بسبتون آيری بر بلغار كليساسنك تشكلی ايله نتيجه‌له‌نن آيريلغه قارشی روم پطريقلكی بلغارلری آفوروزا ايتمشدی. ماكدونياده درت بلغار پسقپوسلغنك

تشکیلی ایسه ۱۸۹٦ده روملغه قارشی اورولان یکی برضربه ایدی.
یونانستان نصلکه بلغارلرك دینی استقلاللرینی پروتستو ایدییورسه،
صربستان ایله رومانیاده سیاسی ترقیلرندن طولایی اندیشه‌ناك
اولیوردی. بلغار اتحادی اثناسنده صربستان سلاحه صارلمش،
دوچار اولدیغی انهزام، اندیشه‌لرینك حقسز اولمادیغنی اثبات
ایله‌مشدی. رومانیا ایسه بوقوتلی قومشوسنه قارشی تورکیه ایله
ائتلاف ایتمك درجه‌لرینه کلمشدی. بالقان حکومتلری، بوصورتله
یکدیکرینه رقیب اولنجه، آرتق دول معظمه‌نك برر آلتی
مقامنه قائم اولمشلردی. یونانستانی انکلتره حمایه ایدییوردی.
۱۸٦۳ ده دانیمارقه‌لی پرنس ژورژك جلوسنی تسهیل ایدن،
۱۸۳۵ دن بری اشغال ایلدیکی یونان آطه‌لرینی ۱۸٦٤ ده
ترك ایله‌ین، ۱۸۹۸ ده کریدی قورتارمق ایچون روسیه‌یه
التحاق ایدن انکلتره ایدی. صربستان، میلان ایله آلکساندر
اوبره‌نوویچ زماننده، آوستریایه تابع ایکن، پیه‌رقره‌ژورژه‌ویچ
زماننده روسیه‌یه یاناشیوردی. بلغارستان، اتحاددن اول روس
محمیسی ایکن، فردیناند دوقوبورغ زماننده، ۱۸۸۷دن صوکرا
آوستریانك محبتنه، ۱۸۹٦ دن صوکراده روسیه‌نك محبتنه استناد
ایدییور، ایجابنه کوره هرایکیسندن‌ده استفاده یولنه باقیوردی.
رومانیا، شارل دوهوهنزوله‌رن زماننده روسیه ایله بوزوشمامقله
برابر، آوستریا ایله آلمانیایه تقرب ایدییوردی. دها صوکرا

قره‌طاغ ، ايتاليايه برقراليچه ويره‌رك قره‌طاغك آرناوودلقده‌كی پروژه‌لرينه خدمت ايتمك ايستيوردی .

بالقان حكومتلرينك حيات سياسيه‌لری ناپهنگام برصورتده وجوده كله‌لرينك تأثيری آلتنده بولونديغی جهتله‌ده بوحكومتلر برر آلت ايديلر . اوروپا اصـولنده تحصيل شرق كويلولری بيننده انتشار ايدنجه ، برچوق كشيلر اورتايه چيقيورلر ، يكی حكومتلرك اوروپا كازی تشـكيلاتنده كنديلرينـه مأموريت بولمق وكنج احتراصلرينی طويورمق ايستيورلردی . اوزمان سـوروبرله مأمورلر وآووقاتلر چيقيور ، الك كوزی آچيق اولانلری سياسته داخل اوليوردی . قابينه‌لرك وحتی اصـول اداره‌لرك سوره‌كسز اولماسی ، اردونك نفوذينی ، رجال سياسيه‌نك رقابتلرينی موجب اوليوردی . بنـاءً عليه بوحكومتلرده وكلا بحرانلری ايله عسـكری ضربهٔ حكومتلر ، برچوق زمانلر مشترك ودرجهٔ شمولی واسع برحركت اجراسنه مانع اولمشدی.

فقط پرنس فردیناند ، له‌ئوپولدك عرقندن ، حقيقی قوبورغلی برپرنس ايدی . بوذات ، استانبولو فلك ادارهٔ حكومتده حاصل ايله‌ديكی ديكتاتورلك روشـندن حكومتی قورتاردقدن صوكرا ، ايش بومركزده قالمامشدی . فردیناند ، روسيه ايله‌باريشير باريشماز ، دول معظمه‌يه كنديني تصديق ايتديرر ايتديرمز ، بلغارستانی يكی برحكومت حالنه قويمش ، بالخاصه فناً يتشـديرلمش وفرانسز اسلحه‌سيله تجهيز ايدلمش ملی براردو صاحبی ايتمشدی . حتی

جرأتكارانه وموفقيت پرورانه اولماسيله بوتون اوروپایی حیرتلر ایچنده براقان بالقان اتحادینك ۱۹۱۲ سنه‌سی مایسنده عقدی اثناسنده فردیناندك شخصی براشتراکی اولدیغنه هیچ شبهه ایدیله‌مز . نهایت بالقان شبه جزیره‌سنده‌کی درت خرستیان حکومتی ، آره‌لرنده حکمفرما اولان تفرقه‌یی اونوتارق دشمن مشترکلرینه ، تورکلره قارشی برلشمشلر ، ماکدونیاده‌کی خرستیانلرك مدافعه‌سنی درعهده ایله‌مشلردی .

۱۹۱۲ سنه‌سی صوڭ بهارنده اوروپا کندی صلحپرورانه اصولنی تطبیق ، تورکلردن اصلاحات طلبنه پك زیاده غیرت ایله‌مشدی . فقط بالقانلرده‌کی خرستیان حکومتلر داخلی ترقیلری واتحادلریله ، اوروپانك کندیلرینه تأمین ایده‌میه‌جکی براستخلاصی کندی کندیلرینه طلب ویا تأمین ایتمکه تشبث ایله‌مشلردی . روسیه‌نك ۱۸۷۷ ده کندی لهلرینه درعهده ایله‌دیکی وظیفه‌یی اسلاو حکومتلر ، یونانستان ایله برلشنجه تماميله ايفا ايده‌جك درجه‌ده قوت اکتساب ایله‌مشلردی . اوروپا اصولنك آشکار برصورتده افلاسی ، ۱۸۷۷ ده اولدیغی کبی — قوته مراجعتی مشروع کوستریبور ، حتی امرایدیبوردی . یالکز بوسفر روسیه ، ۱۸۷۷ده اولدیغی کبی ، یکانه بالقان دولت معظمه‌سی دکلدی ؛ روسیه آوستریا یی‌ده نظر اعتباره آلمق مجبوریتنده ایدی . بناءً علیه بوسفر یرندن قیملدامامشدی .

متفقلر بوخصوصده هیچ آلدانمامشلردی . حتی کندیلرینه

وقوع بولان صلحپرورانه تکلیفلرك هیسنی رد ایتمشلردی . چونکه کندیلرینی کاملاً حاضر عد ایدییورلر ، بوندن باشقه آوستریا وروسیه رقابتندن طولایی اوروپانك بومسئله‌یی اورتایه قویمامق ایسته‌دیکنی بیلیورلردی . بوسببدن سریع ومکمل بر صورتده حرکت ایتدیلر . قره طاغلیلر (اولکون) ، (طاشلیجه) (ایپك) واشقودره‌یی ؛ صربلر (یکی‌پازار) ، (پرزرین) ، (دبره) و (مناستر) ی ؛ بلغارلر (سلانیك) و(ادرنه ــ استانبول) یوللرینی ؛ روملر (سرفیجه) (سلانیك) ، (یانیه) و (ارکری) یی الده ایتمشلر ، آطه‌لر دکزنده عصیان ایتمشلردی . ایشته بو ، ملیت اساسنه مستنداً شرق مسئله‌سنك علاقه‌دارلری طرفندن حلی ایدی . واقعا بواثناده آوستریانك مداخله‌سی اوروپا وضعیتنی تشویق ایدییور ، بوندن باشقه دها سائر اختلافلرکده ظهوری ملحوظ بولونیوردی ؛ فقط بو حال ، شرق مسئله‌سنك حلی اولمق اعتباریله طوغرو ایدی .

فی الحقیقه بو اثناده اوروپا دیپلوماسیسی اتفاق مثلثه قاپیلمشدی . آوستریا ، اسکی صربستانده‌کی آمالنك زیروزبر اولدیغنی کورونجه ، آرناوودلغی ، ایتالیاده (أپیر) ده واحتمالکه آرناوودلقده‌کی آمالنك قیرلدیغنی کورونجه ، آطه‌لری طلب ایله‌مشدی . ١٨٧٨ دن اعتباراً اولدیغی کبی ، بو حرب اثناسنده‌ده آوستریا ــ روسیه اختلافنك احتمالی وحتی قورقوسی اوروپایی تحت تأثیری آلتنده بولوندیرییوردی . ایشته حربدن اول بالقان

استاتوقوسنك محافظه ایدیله‌جکنی بیان ایتمك کبی تدبیرسزجه بر اعتراف ، متفقلربو استاتوقویی مظفریتلریله آلت اوست ایتدکلری زمان کوستریلن بی‌طرفلق، دها صوکرابوبی‌طرفلنی جرم مشهود حالنده نقض ایدرك قره طاغه قارشی مشترکاً مداخله اجراسی، هپ‌بونی اثبات ایدییوردی. فقط بواختلاف قووقوسی (نتایجده‌اثبات ایتدی که) آوستریادن زیاده‌روسیه‌ده دها شدتلی ایدی . بوندن باشقه ، آوستریا بو قورقودن‌استفاده ایتمش ودیشلرینی کوسترەرك بوتون اوروپایی پیشنده سوزوکله‌مشدی. واقعاروسیه‌حکومتی عنعنوی‌سیاستنك ترکندن طولایی -پك‌حقلی اولارق- فریادایدن پانسلاویست تحریکاتنه رغماً صلحه‌بودرجه مربوطیت کوسترمش ایسه‌ده،شوراسنی‌ده نظر دقتدن دور طوتمامليدرکه ، بو حرکت ، هیچ اولمازسه قسماً حرب قورقوسیله اختیار ایدلمشدی .

انکلیز سیاستی نظر اعتباره آلنه‌جق اولورسه ، بوقورقو تماميله تظاهر ایدر. انکلتره، اون طقوزنجی‌عصرده روسیه‌نك تشبثاتنه قارشی دائما محتاج وهیچ بر مقابل تعویض وجوده کتیرمه‌دن اسلاولرك شرقی اوروپایی استیلا ایتمسنه مخالف کورونمشدی (۱) ۱۸۷٦ ده انکلتره‌نك اختلالار واسطه‌سیله

(۱) احرار ایله محافظه‌کارلر بو نقطه‌ده متحددرلر ۱۸٤۰ ده دولت عثمانیه‌نك تمامیت ملکیه‌سی بر احرار ، پالمرستون طرفندن اعلان ایدلمش ، ۱۸۷۸ ده برمحافظه کار ، دیزرائه‌لی طرفندن تطبیق اولونمشدر . -

خرستیان اقوامی خلاص ایله‌دیکی — وفقط روسیه‌یه قارشی سفربرلك اجرا ایده‌رك ١٨٧٨ ده‌ده بو استخلاصی توقیف ایتدیکی دقته آلنه‌جق اولورسه ، بونك اسبابی آچیقدن آچیغه تظاهر ایدر . انکلتره ، اصولاً نه روسلره ، نه‌ده اسلاولره معارضدر ؛ فقط شرقی اوروپاده قوتلی بر حکومت بولوندیغنی کورمك ایسته‌مز . شمدی‌یه قادار بوتون تهلکه روسلردن ویا انلرك اسلاو تابعلرندن کلمشدر. بوسببدن قره طاغك آبلوقه‌سی مسئله‌سنده، انکلتره‌ده آوستریایه تبعیت ایتمشدر. شرق حقنده، ائتلاف مثلثده حاصل اولان بو اختلاف، روسیه‌نك غیرمتعدی حرکتنك، قره‌طاغك آبلوقه‌سی مسئله‌سنده‌ده آوستریانك مکرراً واقع اولان اصرارینك موفقیتله نتیجه‌لنمسی اسبابنی پك کوزل ایضاح ایدر .

بونکله برابر انکلتره عسکر چیقارمقدن امتناع ایتمش ، و بو امتناع اشقودره‌نك سقوطنه سببیت ویرمشدر . دها صوکرا ، آوستریا احتراصاتنك مفرطانه اولماسی، وقتیله انکلتره‌نی روس احتراصاتنه قارشی اورتایه چیقاردیغی کبی، شمدی‌ده آوستریا احتراصاتنه قارشی میدانه چیقارمشدی. اویله ظن اولونورکه، انکلتره بونی آرتق بو کوندن اعتباراً آکلامشدر. روسلرك استانبول ایچون تهلکه تشکیل ایتدکلری زمان نصلکه آوستریایه یاردم ایتدی ایسه ، بوندن بویله‌ده آوستریا تهلکه‌سنه قارشی روسلره یاردم ایده‌جکدر . آوستریانك مظفریتی بیله ائتلاف مثلثی تقویه

ایده‌جکی کبی، آوستریا ایله روسیه بیننده آز چوق یاقین بر استقبالده اختلاف ظهوری ده ممکندر .

معمافیه آوستریا، شبه جزیره‌نك غربنده مختاریت اداره‌یی حائز بر آرناوودلق تأسیسنه موفق اولمشدر. وحشی و تشکیلاتدن محروم اسلاملرك منافعنه اولمق اوزره ملیت اساسنه مستند و اساساً موجودیتی ملیت اساسنه مغایر اولان بر قاتولیك حکومت طرفندن وقوع بولان بو مطالبات، دیپلوماسی اصوللرینه او درجه آلیشقین اولمیان فکرلری دوچار حیرت ایده‌بیلیر. فقط حقیقت شودرکه، قاتولیك آرناوودلرك حمایه‌سنی درعهده ایدن آوستریانك بو حق مداخله‌سنك اساسی اوته‌دن بری تعقیب ایلدیکی (دخول صلحپرورانه) دن باشقه برشی دکلدر: معمافیه بو سیاست، جنوبده (آولونیا) دن ایتالیانك تعقیب ایله‌دیکی سیاستله چارپیشاجقدر (١) .

فقط مقصد (سلانیك) ایکن شمدی، اشقودره ایله برابر بیله اولسه، ینه شمالی آرناوودلق آزدر. بو سببدن متفقلر ارەسنده‌کی تقسیم اراضی مسئله‌سی ـ اوروپا نقطهٔ نظرندن هیچ بر فائده‌یی منتج اولمیان بو مسئله ـ هرنه‌صورتله اولورسه اولسون،

(١) بو اثر یازلدقدن صوکرا، آرناوودلق حقنده آوستریا ایله ایتالیانك ائتلاف ایتمسی رسماً تحقق ایتمش بر حقیقتدر . اصل مسئله، اوروپانك و بالخاصه انکلتره‌نك بو تقسیمه بالآخره نه‌صورتله مساعده ایده‌جکنی آکلامقدر .

اصل مهم نقطه بالقان حكومتلرينك كندى بينلرنده ودول معظمه ايله اولان مناسبتلرى مسئله‌سيدر . حال بوكه بومسئله‌لر هپ يكديكرينه مربوطدر : روسيه ، مظفريتدن صوكرا اتحادى ابقا ايتمكه واسلاملره قارشى عقد اولونان ائتلافى جرمانلغه قارشى دوام ايتديرمكه چاليشاجقدر . آوستريانك مقصدى ايسه بو اتحادى طاغيتارق مختلف حكومتلرى يكديكرى عليهنه تشويق ايله‌مكدر . مع مافيه شوراسى استدلال اولونابيليركه ، (سلستره)نك تركى اوزرينه يكديكريله برلشدكدن صوكرا نه بلغارستان ، نه ده رومانيا برجهتلى سياسته اسير اولماياجقلر ، كنديلرينك موفقيتنى تأمين ايدن (پاسكول اصولى)نى تعقيبده دوام ايليه‌جكلردر .

صربستانه كلنجه ، صربستانك حركتى ، اغلب احتمال آوستريا سياستنه تابع اولاجقدر . چونكه بوخصوصده بالقان مسئله‌سى آوستريا مجارستان مسئله‌سنه قاريشمقده‌در . آوستريا اهاليسنك نصفندن زياده‌سى اسلاودر . شو حالده ايكيدن برى وارد خاطر اولابيلير : آوستريا ، يا جرمانلاشديرمق سياستنده دوام ايده‌جك ، كه او زمان خارجده وحتى كندى حدودى داخلنده جرمن واسلاو مبارزه‌سنك اوكنى آلمق غير قابلدر . بو دوئللو بر آوستريا ـ روسيه دوئللوسيدركه بو دوئللويه صربلر ، وهيچ شبهه‌سز ، بالقان اسلاولرى ، احتمالكه آلمانيا وفرانسه‌ده داخل اولاجقدر . ويا خود ويانه حكومتى اولا بوهمياده‌كى چه‌لره ، بعده خرواتلره ، ١٨٦٧ دن برى ماجارلرك استحصال ايله‌دكلرى مختاريته بكزر بر مختاريت

بخش ایده‌جکدر. اوزمان آوستریا ماجارستان حکومت مثناسی بر هیئت متحده حالنـه کیره‌جك ، بوهیئتده صربلر ایله چه‌لر ماجارلر ایله آلمانلره قومشو اولاجقلردر. بویله‌هیئت متحده‌دن مرکب بر حکومتـده صرب عنصرینك یوتولوب محو ایدلمسی امکان خارجنده‌در .

واقعا طونه مجراسنی کاملاً ایمپراطورلغه تأمین ایتمك ایچون رومه‌ن عنصرینك غالب ایدلمسنه تشبث ایدیله‌جکدر ؛ فقط بو تشبثده روسیه‌نك حرکتنه معروض اوله‌جقدر .

اوزمان روسیه‌ده رومانیا ایله بلغارستانده ؛ واقعا اودرجه قولای اولمامق اوزره ، عین مسلکی تعقیب ایده‌جك، بناءً علیه آوستریایی نه‌طونه‌دن قره‌دکز ساحلنه ، نه‌ده (واردار) دن آطه‌لر دکزینه قدر کلمکه براقمیه‌جقدر. بو حالده ینه آوستریا روسیه مبارزه‌سی حاصل اوله‌جقدر .

فقط بواثناده، انکلتره‌نك عنعنوی سیاستندن معدود اولان باسکول اصولنك ، هرنه اولورسه اولسون، ظهور ایتدیکی کوروله‌جك ، اوروپا هیچ مداخله ایتمیه‌جك ، فقط انکلتره حکومتی غالب اولان طرفی طوردیرارق مداخله ایده‌جکدر .

دها صوکرا بوغازلر مسئله‌سی ایله آناطولینك تقسیمی مسئله‌سنك حلی قالاجق ؛ بوده ایکنجی بر شرق مسئله‌سنی تشکیل ایده‌جکدر . فقط بوبابده شمدیدن بر شی سویلنه‌مز ؛ چونکه بو خصوصده تصادم ایده‌جك اولان روسیه ، انکلتره

وَآلمانيا منافع معظمهٔ اقتصاديه‌سنه دائر هنوز معلوماتمز يوقدر.
روم ايلى ايچون (چونكه غازلر بر حدود عد اولوناماز) مسئله‌احل ايدلمشدر. بر عصرلق مساعيدن صوكرا، بوكون خرستيان ملتلر، اولا روسـيه‌نك، صوكرا كندى غيرتلرى سايه‌سنده، مستقل حكومت حالنه كلمشلردر. روسـيه حكومتى ۱۸۷۸ سنه‌سنه كلنجيه‌قدر نصلكه انكلتره‌يه قارشى مجادله ايتمش ايسه، بو حكومتلرده بوندن بويله آوستريا ايله‌اوغراشاجقلردر. شرق خرستيانلرينك اسـلاملره قارشى مجادله‌سى آرتق ختام بولمشدر؛ بوندن‌صوكراده اسلاو جرمن مجادله‌سى حاضرلانيور.

خاتمه

پول هوری‌نك بو کتابندن آکلاشیلیورکه ، اوروپانك اوته‌دن بری مقصدی ، عثمانلیلری روم‌ایلندن چیقارمق ایدی. بو کون بو مقصد همان حاصل اولمش کبیدر . فقط عثمانلیلرك مسلسل فلاکتلرینك بوتون صفحه‌لری تدقیق اولندیغی زمان کورولیورکه ، دول معظمه‌نك غدارانه سیاستلرینه قارشی عثمانلیلرده هیچ بر اثر انتباه حاصل اولمامشدر. بوحالت فکریه ، الآن موجوددر .

عثمانلیلر ، اوروپانك ترقیسنه ، مدنیتنه ، خارق العاده سیاستنه قارشی دائما جهالتله مقابله ایتمشلردر .. شرق مسئله‌سی باشلامازدن اول، بوسیاسته قوتله مقابله ایدییورلر ، خصملرینك ضعفندن بالاستفاده‌تشبثلرنده موفق اولیورلردی. فقط بالآخره علم وفن اوروپاده ترقی ، تورکیه‌ده اهمال اولوننجه ، عثمانلیلرك اسکی موفقیتلرندن اثر کورولمیوردی .

عثمانلیلرك سیاسی موفقیتلرینی عقیم براقان باشلیجه سبب ، عثمانلیلرده جوال‌فکرلی، علوم سیاسیه‌یه واقف، سیاستی مسلك

اتخاذ ایتمش ذکالرك یتشمه‌مه‌سیدر . اوروپاده طاله‌یرانلره ، مته‌رنیخلره وَدها بویوك رجال سیاسیه‌یه قارشی توركیه‌ده دائما وسط درجه‌یی كچمه‌ین ، وحتی اكثریتی دون بر ذكاده رجال سیاسیه مملكتك مقدراتنی اداره‌یه جرأت ایله‌مشلردر. عثمانلیلرك سیاسی وَعلمی بوتون فلاكتلرینك مسببی ، رجال سیاسیه‌سنك جهالتیدر .

حتی صوك فلاكتلریمزده بوسیئه‌مزك آجی بر نتیجه‌سیدر. بالقان شبه جزیره‌سنك اوفاق حكومتلرنده بیله سیاستی مسلك اتخاذ ایتمش ، مملكتك هر درلو احتیاجاتنی تدقیق ایلمش ، اوروپاده بو یولده تدقیقاتده بولونمش ذوات رأس كاره كچدكاری حالده ، توركیه‌ده غزته مترجملرینك ، ترجمه معلملرینك ، هیچ بر مكتب عالیدن نشأت ایتمه‌مش كیمسه‌لرك نظارتلره تعیین اولندیغی ، مقدرات ملتك جهلا ألنده قالدیغی كورولمشدر. اوروپانك خارقه آسا سیاستنه قارشی ، توركیه‌نك مقدراتی، فرانسه خارجیه نظارتنده عادی برمأمور صفتیله بیله استخدام ایدیله‌میه‌جك كیمسه‌لرك ألنده بولونورسه، بوملت بویله فلاكتلره دكل ، حتی دها آغیر هزیمتلره كرفتار اولور .

عثمانلی رجال سیاسیه‌سنك بصیرتسزلكی ، سیاستده بهره‌سزلكی ، بوكونكی فلاكتلریمزك مسببلرندن بریدر. اویله رجال سیاسیه‌مز واردركه ، مملكتلرینك تاریخندن كلیاً بی‌خبر اولدقلری كبی اوروپا سیاستنه‌ده قطعیاً وقوفلری یوقدر . حتی

بویولده‌نشر اولونان فرانسزجه آثاری بیله مطالعه‌یه تنزل ایتمزلر.
ایتمش اولسه‌لردی ، ایتالیانك بحر سفید سیاستنی تعقیب ایدر،
ایتالیا سیاستنك طرابلس غرب اوزرنده‌کی آمال وافکارینی
آکلار، ایتالیا حربی کمال فعالیتله حاضرلاندیغی اثناده مملکتی
ایتالیانك تعرضلرینه غافلانه معروض براقمازلردی . بوذواتده
جزئی وقوف وبصیرت اولسه‌ایدی، آرناوودلق عصیان آتشلریله
قورولدیغی صره‌ده ، بو عصیان آتشلرینی مجلس مبعوثانده ،
مبعوثان کرامك کوزلری اوکنده بر(نور) شکلنده تصویر
ایتمك ایسته‌مزلردی .

بو کونکی فلاکتلریمز، بو مدهش انهزامی حاضرلایان رجال
سیاسیه‌مزك خطاسنی آرتق بزه صراحةً آکلاتدی . فقط امین
اولمالی یزکه ، بزده بو دماغ ، بو حالت فکریه ، بو جهالت ،
منفعت شخصیه‌یه بو انهماك ، اك جاهل اولانلره بیله صرف
شخصی منفعتلریمز ایچون بوتبصبص حسنلری دوام ایتدکجه ،
استانبولك‌ده دشمن استیلاسی آلتنده قاله‌جغنه هیچ شبهه
ایتمیه‌لم .

بو کونیك ایی بیلملی یزکه، بز یالکز نه‌قوتله، نه‌ده‌عسکرلکله
بو وطنی قورتارامایز . بر ملت ایچون اردو ، وطنك یکانه
محافظیدر. فقط اردونك ظفر یوللری اوزرنده سوقی عرفان ایله
حاضرلانمادقجه ، ملت کندی سبب موجودیتنی وده‌ها طوغروسی

نه ايچون حرب ايتديكنى بيلمدكجه ، حربده مظفريت امكان خارجنده‌در .

عثمانليلر، اردو ايله قوتلرينى ، سياستله ذكالرينى انكشاف ايتديرمليدرلر . فقط يالكز اردويى وجوده كتيرمك كفايت ايتمز . بوكون اك زياده محتاج اولديغمز ، سياست ومعرفتدر . اوروپا سياستنك ماهرانه أنتريقه‌لرندن يقامزى قورتارمق ايچون عثمانليلرده‌ده رجال سياسيه يتشمه‌ليدر. سياست، بزم آكلاديغمز كبى ، صرف ادارهٔ مصلحتدن عبارت دكلدر . ايى بر سياسى اولابيلمك ايچون ملتك تاريخ سياسيسنه واقف اولمق، شرق مسئله‌سنك كافهٔ عنعناتنى تدقيق ايتمك، معاهداتمزى، اسلاف رجال سياسيه‌مزك حياتنى تتبع ايتمك ، ماضى‌يى بوتون عنعناتيله كوز اوكنه كتيرمك ، آندن صوكرا ملتك مقدراتنى اداره ايچون رأس كاره كچمك ايجاب ايدر . بو اوصافى حائز اولمادن، بومهم وظائفى درعهده ايتمك زواللى وطنك ، بدبخت خلقمزك مقدراتى ايله استهزا ايله‌مكدر .

بوصوك فلاكتلر آرتق بزم ايچون موجب عبرت اولور، ظن ايده‌رز .

فهرست مندرجات

	صحيفه
توركيا ناصل پايلاشيلدى ؟	٣
١ . نيچون برشرق مسئله‌سى موجود	٦
٢ . توركيه‌نك تهديد ايدلمه‌سى	١٤
٣ . روملرك استخلاصى وصربلرك مختاريتى	١٧
٤ . اوروپانك توركيه‌يى حمايه ايتمسى	٢٢
٥ . بر قونغره‌نك مقرراتنك نه‌قيمتى وارمش ؟	٢٩
٦ . روسيه‌نك انتقام تشبثى	٣٣
٧ . بر قونغره مقرراتنك اهميتى	٤١
٨ . ١٩١٢ ـ ١٣ بحرانى	٤٧
خاتمه	٥٩

قیمتی (٥٠) پاره‌در

کتابخانهٔ انتباهك نشر اولونان عددلری :

پاره	غروش		نومرو
٢٠	٠	زواللی ملت	١
	١	ملتك خطالری	٢
١٠	١	ملتك قصورلری	٣
	١	اسباب هزیمت وفلاکتمز	٤
	٢	معارفمز وثروت علمیه‌مز	٥
١٠	١	حرام یجیلك	٦
٢٠	٣	تعلیم وتربیه‌ده انقلاب	٧
٣٠	١	جان چکیشن تورکیا	٨
	٢	بالقان حربنده نه‌دن منهزم اولدق	٩
	٣	آناطولینك استقبالی	١٠
١٠	١	تورکیا ناصل پایلاشیلدی ؟	١١
٢٠	٢	عسکری مغلوبیتلرمزك اسبابی	١٢

کتابخانهٔ انتباهك نشر اولنه‌جق عددلری :

تورکیا اویان .
آوروپالیلاشمق
شرقده سیاحت